

Załącznik nr 1
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse menedżerskie

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Ekonomiczny
w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 18 – 19.01.2024 r.

Warszawa, 2024

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	34
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	39
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	42
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	43
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel, ekspert PKA

członkowie:

1. dr hab. Jadwiga Berbeka, ekspert PKA
2. dr hab. Wawrzyniec Michalczyk, ekspert PKA
3. Mateusz Prucnal – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Marta Ekner – ekspert PKA ds. studenckich
5. Hanna Chrobak-Marszał – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse menedżerskie prowadzonego na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 580/2023 Prezydium PKA z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2023/2024.

Zgodnie z obowiązującą procedurą ocena została przeprowadzona stacjonarnie. Poprzednia ocena programowa miała miejsce w 2018 roku. Uchwałą nr 219/2018 z dnia 10 maja 2018 r. Prezydium PKA wydało dla tego kierunku ocenę pozytywną.

Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych oceny programowej, kryterium skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia otrzymało ocenę wyróżniającą. Sześć kryteriów: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni; program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia; kadra prowadząca proces kształcenia; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia; infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, a także opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, uzyskało ocenę w pełni. Natomiast kryterium umiędzynarodowienie procesu kształcenia otrzymało ocenę zadowalającą.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse menedżerskie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o zarządzaniu j jakości -64% ekonomia i finanse – 29% matematyka – 7%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów – 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ¹ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	120 godzin / 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Bez specjalności	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	140	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ²	2268	1614
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	176	176
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	122	122
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	72	72

Nazwa kierunku studiów	finanse menedżerskie
------------------------	----------------------

¹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

² Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o zarządzaniu j jakości -71% ekonomia i finanse – 26% matematyka – 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry – 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Bez specjalności	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	1509	1149
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	120	120
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	94	94
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	41	41

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowe
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek finanse menedżerskie jest prowadzony od roku akademickiego 2014/2015 jako studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim, od roku akademickiego 2018/2019 uruchomiono studia II stopnia. Zarówno na studiach I, jak i II stopnia nie ma specjalności. Studia I stopnia są uruchamiane nieprzerwanie od początku funkcjonowania kierunku, natomiast w przypadku studiów II stopnia, kierunek po raz ostatni został uruchomiony w roku akademickim 2020/2021. Jednakże, co roku znajduje się w ofercie studiów, ale mała liczba zgłoszeń nie pozwala na jego uruchomienie.

Kierunek wpisuje się w Strategię rozwoju Uczelni i sformułowaną w niej strategię internacjonalizacji Uniwersytetu. Podlega on ciągłemu doskonaleniu zgodnie z zapisami Polityki dydaktycznej, Systemu jakości kształcenia oraz Systemu zarządzania kierunkami studiów. Zmiany doskonalące program uwzględniają diagnozę oczekiwań studentów oraz dynamiczne zmiany potrzeb rynku pracy, poparte aktualnymi diagnozami rynku.

Dobre praktyki realizowane na kierunku to przede wszystkim: ustawiczny przegląd programu studiów i efektów uczenia się, wspieranie mobilności studentów w wymiarze krajowym i międzynarodowym, współpraca z otoczeniem biznesowym i interesariuszami. Charakter ciągły ma monitorowanie i wdrażanie dobrych praktyk z uczelni krajowych i zagranicznych oraz współpracy z otoczeniem.

Program studiów na kierunku był kilkakrotnie modyfikowany. Największe zmiany zostały opracowane w roku 2021 i są obecne w programach studiów obowiązujących dla naboru 2022/23. Ich wprowadzenie związane było z koniecznością dostosowania programu studiów na kierunku do założeń Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2018-2025 oraz służącej realizacji jej celów Polityki dydaktycznej UE w Katowicach. Zmianom tym przyświecały cele zapisane w Strategii rozwoju Uczelni, tzw. 4U:

- Unowocześnienie procesu dydaktycznego uwzględniające zastosowanie w większym stopniu narzędzi informatycznych, nowych technologii oraz nowych metod dydaktycznych. Na kierunku realizacja tego celu wspierana była poprzez modyfikację wykorzystywanych metod kształcenia, co ujęte zostało w sylabusach.

- Upraktycnienie kierunku i przygotowanie absolwenta do praktycznego wykorzystania swojej wiedzy i umiejętności. Pomocne w realizacji tego celu było m.in. podpisanie umowy o partnerstwo strategiczne z UBS Business Solutions Poland sp.z o.o., z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. oraz starania o nawiązanie formalnej współpracy ze Stowarzyszeniem Śląsko-Małopolska Dolina Wodorowa.

- Unaukowanie - kształtowanie umiejętności analitycznych i teoretycznych pozwalających na wykorzystanie wiedzy i umiejętności w projektach naukowych. W realizacji tego celu pomogą aktualnie wdrażane nowe rozwiązania w zakresie wymagań formalnych dla prac dyplomowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

- Umiędzynarodowienie polegające na modyfikacji oferty wykładów do wyboru w językach obcych oraz na obowiązku wyboru takich zajęć, propozycji wykładów gościnnych wykładowców zagranicznych, wspieraniu mobilności międzynarodowej związanej z programem Erasmus+ oraz innymi programami międzynarodowymi.

W prace nad koncepcją oraz doskonaleniem programu studiów na kierunku zaangażowani są pracownicy, studenci, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni, wchodzący w skład Rady Programowej kierunku. Aktualny skład Rady Programowej kierunku został dobrany, tak aby

reprezentował różnorodne grupy interesariuszy. Praktycy będący członkami Rady to główni interesariusze zewnętrzni biorący udział w procesie doskonalenia koncepcji kształcenia. Corocznie organizowane są spotkania z kadrą realizującą proces nauczania na kierunku, które stały się platformą wymiany informacji i opinii na temat rozwoju kierunku. Podobne spotkania są realizowane ze studentami. Ponadto analizowane są i wykorzystywane sugestie studentów, zawarte w ankietach przeprowadzanych w związku z badaniem jakości kształcenia.

Określone kierunkowe efekty uczenia się są zbieżne z przyjętą koncepcją i celami kształcenia. Dążenie do wykształcenia absolwentów, którzy będą przygotowani do pracy wymagającej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przede wszystkim z obszaru zarządzania finansami, wyznacza efekty uczenia się sformułowane dla kierunku w niebudzący wątpliwości sposób. Efekty te są wskazane w sposób ogólny i szeroki, co należy uznać za podejście prawidłowe, pozwalające dostosowywać proces nauczania do zmian zachodzących w otoczeniu i w stanie wiedzy z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek. Szczególnie efekty dotyczące obszaru wiedzy są sformułowane na wysokim stopniu ogólności, a ich liczba jest relatywnie niewielka (cztery na studiach I stopnia i pięć na studiach II stopnia). Niemniej jednak, nakreślają w zasadniczo prawidłowy sposób zakres wiadomości, które powinien pozyskać i zrozumieć absolwent kierunku, odpowiednio eksponując obszar zarządzania finansami. Na obszar ten jest również położony wyraźny nacisk w przypadku pozostałych efektów uczenia się, co jest zgodne z koncepcją i celami kształcenia: „potrafi komunikować się z otoczeniem przy wykorzystaniu specjalistycznej nomenklatury z obszaru zarządzania i finansów”, „potrafi uczestniczyć w tworzeniu projektów w procesie zarządzania organizacją” itd. Uwzględniony jest również profil ogólnoakademicki kierunku, w szczególności poprzez jednoznaczne wyeksponowanie kompetencji niezbędnych w pracy badawczej, takich jak: artykułowanie i proponowanie rozwiązań złożonych i nietypowych problemów, pozyskiwanie informacji, dokonywanie krytycznej analizy i syntezy, stosowanie właściwych metod i narzędzi, formułowanie hipotez itd.

Efekty kierunkowe zostały przypisane do odpowiednich charakterystyk drugiego stopnia poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, określonych w przepisach i w swoim brzmieniu są z nimi zgodne, jak również pod tym względem sformułowane prawidłowo. Należy zaznaczyć, że obejmują wszystkie efekty typowe z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wskazane w charakterystykach. Rekomenduje się jedynie, po pierwsze, uzupełnić efekty w obszarze wiedzy na studiach I stopnia o wskazanie jej poziomu – tj. zaawansowanego – i konieczności jej rozumienia (a nie tylko znajomości) oraz, po drugie, wyraźnie podkreślić odniesienie do wiedzy ogólnej z zakresu dyscyplin naukowych, do których przypisany jest kierunek studiów, tj. nauk o zarządzaniu i jakości, ekonomii i finansów oraz matematyki (a nie jedynie subdyscypliny zarządzania finansami). Z bardzo ogólnym sposobem sformułowania kierunkowych efektów uczenia się związany jest miejscami dość niski, choć ogólnie akceptowalny, poziom ich specyfiki. Rekomenduje się z tego powodu uszczegółowić efekty kierunkowe (np. FM1_W03, FM1_U05 czy FM1_K01), tak by nie stanowiły jedynie inaczej sformułowanych regulacji ministerialnych o tożsamej zawartości merytorycznej. Niemniej jednak, są one zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, oraz odpowiadają zakresowi działalności naukowej Uczelni w tym obszarze. Na obu stopniach studiów wskazano również efekty uczenia się określające konieczność nabycia umiejętności komunikowania się w języku obcym (FM1_U04 i FM2_U05).

Efekty kierunkowe korespondują w przeważającej mierze z efektami uczenia się osiąganymi na poszczególnych zajęciach (i/lub celami zajęć). W sylabusie dla każdego zajęcia wskazane są efekty realizowane w ich ramach i jest ich przeciętnie 5-8, co należy ocenić pozytywnie w kontekście precyzji i jasności ich sformułowania. W sylabusach, a także dodatkowo w postaci matrycy, określone jest powiązanie efektów dla zajęć z efektami kierunkowymi. Wyjątek stanowią przedmioty swobodnego

wyboru, gdzie brak jest takiego powiązania (przypisane są efekty innego kierunku studiów). Rekomenduje się zatem ich uzupełnienie. Zdecydowana większość efektów kierunkowych, z nielicznymi wyjątkami, realizowana jest w ramach co najmniej paru, a częstokroć i parunastu zajęć. Istotnym i wymagającym korekty błędem jest jednak wskazanie w wielu przypadkach efektów kierunkowych zamiast efektów specyficznych dla zajęć. Dotyczy to znacznej części przedmiotów, np. *matematyki, mikroekonomii, makroekonomii, finansów przedsiębiorstw, optymalizacji decyzji menedżerskich z ICT, zarządzania strategicznego, podatków przedsiębiorstw, zarządzania kapitałem obrotowym, strategii i technik negocjacji, systemu finansowego jednostek sektora publicznego, filozofii zarządzania, koncepcji zarządzania, ryzyka w zarządzaniu, podatków w zarządzaniu przedsiębiorstwem, seminarium dyplomowego czy seminarium magisterskiego*. Takie podejście sprawia, że w przypadku wskazanej części zajęć brak jest w istocie jednoznacznego określenia efektów uczenia się realizowanych w ich ramach, co ogranicza możliwość stworzenia precyzyjnego systemu ich weryfikacji. Należy jednak zaznaczyć, że pewną informację o zakładanych efektach uczenia się niosą ze sobą cele zdefiniowane dla każdego z zajęć. Aby jednak informacja ta była jasna i jednoznaczna, wymagane jest ich przeformułowanie do postaci efektów uczenia się. Osiągane w ramach zajęć efekty uczenia się – czy to podane w poprawnej postaci, czy określone jako cele zajęć – odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości, ekonomii i finansów oraz matematyki. Nacisk jest tu położony przede wszystkim na subdyscyplinę zarządzania finansami, co jest zgodne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku. Deklarowane przez Uczelnię udziały dyscyplin w uzyskiwanych punktach ECTS są zbieżne z udziałami, jakie można oszacować na podstawie efektów (a także celów i treści programowych) dla zajęć. Poza wskazanymi przypadkami błędnego określenia specyficznych efektów uczenia się w postaci celów zajęć, są one sformułowane zasadniczo w sposób przejrzysty i zrozumiały, a ich osiągnięcie jest możliwe przy odpowiednim dla studiów wyższych nakładzie pracy i wysiłku studenta, po zrealizowaniu programu studiów, również uwzględniając ewentualną indywidualizację ścieżki kształcenia i dobór przedmiotów w dopuszczalnym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kierunek jest prowadzony od roku akademickiego 2014/2015 jako studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim, od roku akademickiego 2018/2019 uruchomiono studia II stopnia, które od roku akademickiego 2020/2021 nie są uruchamiane ze względu na zbyt małą liczbę zgłoszeń. Kierunek wpisuje się w Strategię rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach i sformułowaną w niej strategię internacjonalizacji Uniwersytetu. Podlega on ciągłemu doskonaleniu zgodnie z zapisami Polityki dydaktycznej UE w Katowicach, Systemu jakości kształcenia oraz Systemu zarządzania kierunkami studiów. Program studiów był kilkakrotnie modyfikowany. Największe zmiany zostały opracowane w roku 2021 i są obecne obowiązujące. Wprowadzone zmiany były dostosowaniem programu studiów do założeń Strategii Rozwoju UE w Katowicach na lata 2018-2025 oraz służącej

realizacji jej celów Polityki dydaktycznej UE w Katowicach. W pracach doskonaleniem programu zaangażowani byli nauczyciele, studenci, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni, wchodzący w skład Rady Programowej kierunku.

Efekty uczenia się określone na kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Ich zgodność z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji nie budzi istotniejszych zastrzeżeń. Nie wszystkie efekty w zakresie wiedzy wskazują jednak na jej poziom i na konieczność jej rozumienia; ich poziom specyfiki jest również dość niski. Dodatkowo, brakuje pełnego odniesienia do wiedzy ogólnej z zakresu dyscyplin, do których przypisany jest kierunek. W przeważającej mierze efekty uczenia się są specyficzne, chociaż w przypadku dużej części zajęć osiągnane w ich ramach efekty uczenia się nie zostały sformułowane, a powtórzono jedynie efekty kierunkowe. Odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, oraz zakresowi działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia. W przypadku dużej części zajęć nie sformułowano ich jednak w sposób należyty, tj. przejrzysty, zrozumiały i jednoznaczny, a w postaci celów zajęć. Możliwość stworzenia systemu ich weryfikacji jest w związku z tym utrudniona.

Podstawę do zaproponowania oceny „kryterium spełnione częściowo” stanowi następująca nieprawidłowość:

1. Przypisanie w przypadku znaczącej części zajęć kierunkowych efektów uczenia się, nieuwzględniających specyfiki poszczególnych zajęć, tj. brak wskazania konkretnego zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jakie student powinien nabyć podczas danych zajęć, co nie pozwala na stworzenie precyzyjnego systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Określenie dla wszystkich zajęć efektów uczenia się realizowanych w ich ramach i uwzględniających ich specyfikę, pozwalające na stworzenie poprawnego i precyzyjnego systemu weryfikacji osiągniętej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem przeprowadzonej analizy był program studiów dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023. Treści programowe przekazywane studentom kierunku są w pełni zgodne z założonymi efektami uczenia się i umożliwiają ich uzyskanie. Najistotniejsze z tego punktu widzenia zajęcia na studiach I stopnia to przede wszystkim przedmioty kierunkowe z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości oraz ekonomii i finansów, a w szczególności zarządzania finansami, tj. *podstawy zarządzania, zarządzanie projektami, zarządzanie przez wartość, finanse, marketing, rachunkowość, rynki finansowe, finanse przedsiębiorstw, finanse publiczne, matematyka finansowa, rachunkowość finansowa, zarządzanie strategiczne, budżetowanie, finanse osobiste, inżynieria*

finansowa, controlling operacyjny. Na studiach II stopnia do kluczowych zajęć należą: *controlling strategiczny, koncepcje zarządzania, marketing usług finansowych, strategie finansowania przedsiębiorstw, analiza techniczna w decyzjach inwestycyjnych, rachunkowość menedżerska, system finansowy jednostek sektora publicznego, zarządzanie kapitałem obrotowym, podatki w zarządzaniu przedsiębiorstwem, kontrola finansowa, ryzyko w zarządzaniu, prognozowanie w zarządzaniu finansowym*. Ścieżka kształcenia realizowana przez studentów uwzględnia zagadnienia zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości, która stanowi dyscyplinę wiodącą oraz w pozostałych dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek. Przekazywane w ich ramach treści w pełni korespondują z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie wiodącej oraz w ekonomii i finansach; przeważająca część zajęć związana jest z tą działalnością. Działalność naukowa Uczelni w zakresie matematyki ma w tym kontekście znaczenie marginalne. Należy podkreślić, że kierunek oraz treści programowe mają charakter interdyscyplinarny i integrujący dorobek naukowy z obszaru zarządzania, finansów przedsiębiorstw i rachunkowości zarządczej. Są specyficzne dla zajęć, należycie powiązane ze sobą i wzajemnie się uzupełniają. To sprawia, że program studiów jest kompleksowy, oryginalny, nowoczesny, osadzony w szerokim kontekście i dostosowany do procesów zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Analiza sylabusów wykazała, że w przypadku dużej liczby zajęć obejmujących relatywnie szybko zmieniające się treści, zalecana literatura jest w części nieaktualna (wydana ponad dziesięć, czy nawet dwadzieścia lat temu). Dotyczy to w szczególności takich przedmiotów, jak np. *przedsiębiorstwo na rynku usług bankowych, ubezpieczenia w działalności gospodarczej, analiza finansowa, controlling operacyjny, inżynieria finansowa, komunikowanie w organizacji, marketing usług finansowych, rachunkowość menedżerska* itd. Rekomenduje się w związku z tym wdrożenie działania ukierunkowanego na systematyczną aktualizację wykazów zalecanej literatury w sylabusach zajęć.

Program studiów I stopnia jest realizowany w ciągu sześciu semestrów, co pozwala na realizację efektów uczenia się. Całości nakładu pracy studenta w prawidłowy sposób przypisano 180 punktów ECTS, równomiernie rozłożonych na semestry. Zgodnie z deklaracją Uczelni, zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów obejmują na studiach stacjonarnych ogółem 2268 godzin oraz dodatkowo 120 godzin praktyki zawodowej. Ponieważ w sylabusach co do zasady przyjęte jest, że 1 ECTS odpowiada 25 godzinom pracy (z wyjątkiem praktyki zawodowej), to całkowity wymiar pracy własnej studentów należy przy takim przeliczniku oszacować na 2132 godziny (tj. reszta z ogólnej liczby 4520 godzin). W przypadku studiów niestacjonarnych, zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli obejmują 1614 godzin oraz 120 godzin praktyki, a praca własna studentów – 2786 godzin. Program studiów drugiego stopnia obejmuje cztery semestry, co jest wystarczające dla realizacji założonych efektów uczenia się. Całości nakładu pracy studenta, równomiernie rozłożonego na semestry, przypisano poprawnie 120 punktów ECTS. Zgodnie ze wskazaniem raportu samooceny, zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów obejmują na studiach stacjonarnych ogółem 1509 godzin, a wymiar pracy własnej studentów można wówczas określić jako 1491 godzin. W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio 1149 godzin i 1851 godzin.

Nakłady pracy niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć są poprawnie określone, przy zachowaniu zasady, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Umożliwiają one również studentom osiągnięcie założonych dla zajęć efektów uczenia się. Zgodnie z treścią właściwej uchwały Senatu Uczelni („Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Studia pierwszego i drugiego stopnia”), na pracę studenta składają się, po pierwsze, zajęcia realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: godziny ujęte w planie przyjętym uchwałą Senatu, tj. wykłady, ćwiczenia,

laboratoria i seminaria, udział w egzaminach, praktyka zawodowa i inne formy kontaktu bezpośredniego nauczycieli ze studentem. Po drugie, obejmują one pracę indywidualną i grupową studenta: przygotowanie się do zajęć dydaktycznych, opracowanie sprawozdań, projektów i innych form weryfikujących efekty uczenia się (np. pracy dyplomowej) oraz przygotowanie się do zaliczeń i egzaminów (w tym dyplomowego). Zastrzeżenia budzi w tym zakresie jedynie wskazywanie w raporcie samooceny konsultacji jako formy zajęć, „podczas których zapewniony jest bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim”. W sylabusach z kolei godziny konsultacji nie są wykazane. Rekomenduje się zatem precyzyjne uregulowanie kwestii zaliczania konsultacji do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli, tj. określenie, jakie efekty uczenia się, jakie treści programowe, jakie sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się zostały do nich przypisane, wskazanie ich wymiaru w sylabusach, a także zaliczanie ich do rocznego wymiaru pensum dydaktycznego pracowników (a nie jedynie do obowiązków nauczycieli).

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich mają prawidłowy udział w strukturze godzinowej kształcenia i uzyskiwania punktów ECTS, a ich liczba i przyporządkowany im nakład pracy studenta umożliwiają realizację efektów uczenia się. Jednak liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów została błędnie wskazana na studiach pierwszego stopnia jako 176, a drugiego – 120. Nie można bowiem uznać, że bądź prawie 98%, bądź całość ECTS jest uzyskiwana w ramach tego rodzaju zajęć, skoro stanowią one jedynie ok. 35-50% całkowitego wymiaru godzin pracy studenta (w zależności od stopnia i formy studiów). Oznaczałoby to, że praca własna studentów nie powoduje w ogóle uzyskiwania punktów ECTS. Rekomenduje się zatem korektę tego znacząco zawyżonego oszacowania. Niemniej jednak, w przypadku studiów stacjonarnych spełniony jest wymóg, że ponad połowa punktów ECTS objętych programem studiów ma być uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Ponieważ proporcje nakładu pracy przeznaczonego na uzyskiwanie punktów ECTS w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz w wyniku pracy samodzielnej są zróżnicowane w zależności od poszczególnych zajęć objętych programem studiów, udział ten można szacować na różnym poziomie, jednak niezależnie od przyjętego podejścia, będzie on przekraczał wymagane 50%.

Kolejność zajęć na obu stopniach studiów jest spójna i logiczna; właściwe jest również ich rozplanowanie na semestry. W początkowych semestrach studiów I stopnia odbywa się kształcenie ogólne (*matematyka, prawo, technologia informacyjna, socjologia, statystyka opisowa*) oraz w zakresie treści związanych z fundamentami wiedzy o zarządzaniu, finansach i ekonomii (*mikroekonomia, podstawy zarządzania, zarządzanie projektami, makroekonomia, rachunkowość, marketing, finanse przedsiębiorstw, finanse publiczne*). W drugiej części cyklu kształcenia ulokowane są przedmioty o charakterze ściśle kierunkowym i specjalizacyjnym. Do nich zaliczają się zajęcia obowiązkowe, takie jak: *matematyka finansowa, rachunkowość finansowa, restrukturyzacja finansowa, analiza finansowa, budżetowanie, controlling operacyjny, inżynieria finansowa, rachunek efektywności inwestycji*, natomiast wśród przedmiotów do wyboru są np. *zarządzanie kapitałem niematerialnym, zarządzanie wizerunkiem przedsiębiorstwa, strategię współpracy instytucji finansowych z podmiotami trzecimi, giełdy na światowym rynku finansowym* i wiele innych, prowadzonych także w języku angielskim. W przypadku studiów II stopnia, pierwsze dwa semestry poświęcone są na kształcenie w ramach kierunkowych zajęć obowiązkowych, w trzecim – student w części kontynuuje zajęcia obowiązkowe, ale także wybiera przedmioty specjalistyczne zgodne ze swoją ścieżką kształcenia, natomiast w czwartym – kształcenie skupia się już wyłącznie na zajęciach specjalistycznych. Do zajęć kierunkowych zaliczają się tu np. *strategie finansowania przedsiębiorstw*,

analiza techniczna w decyzjach inwestycyjnych, procesy podejmowania decyzji menedżerskich, prognozowanie w zarządzaniu finansowym, a do specjalistycznych przedmiotów do wyboru – np. nowoczesne strategie inwestowania, ubezpieczenia w zabezpieczaniu ryzyka majątkowego i osobowego, mega projekty – ocena efektywności i również wiele innych, w tym też prowadzonych w języku angielskim.

W sekwencyjności zajęć o charakterze komplementarnym jest również zachowana logika, np. student studiów I stopnia najpierw uczestniczy w *mikroekonomii* (semestr 1), a dopiero później w *makroekonomii* (semestr 2), najpierw w *rachunkowości* (semestr 2), a następnie w *rachunkowości finansowej* (semestr 3) itd. Lektoraty dwóch języków obcych realizowane są na pierwszych czterech semestrach, a praktyka zawodowa – w semestrze piątym studiów I stopnia. Seminaria odbywają się na dwóch ostatnich semestrach obu stopni studiów, gdy studenci mają już ugruntowaną wiedzę fundamentalną. Przyjęta sekwencja zajęć nie budzi wątpliwości, jeśli chodzi o umożliwienie studentom osiągnięcia efektów uczenia się. Odpowiedni pod tym względem jest również dobór form zajęć i proporcje liczby godzin dydaktycznych realizowanych w poszczególnych formach. Na studiach stacjonarnych I stopnia, jeśli uwzględni się wyłącznie zajęcia ujęte w planie studiów (oprócz praktyk), czyli wykłady, ćwiczenia, laboratoria i seminaria, to wykłady stanowią ok. 44% godzin zajęć; na studiach niestacjonarnych jest to ok. 51%. W przypadku studiów II stopnia wartość tego wskaźnika wynosi odpowiednio ok. 66% i ok. 64%. Wziąwszy pod uwagę profil ogólnoakademicki analizowanego kierunku, są to proporcje prawidłowe.

Studenci kierunku mają możliwość wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze określonym we właściwych przepisach, tj. co najmniej 30% liczby ECTS koniecznych do ukończenia studiów (czyli co najmniej 54 ECTS na studiach I stopnia i 36 ECTS – na studiach II stopnia). Na studiach I stopnia są to języki obce (wybór poziomu i drugiego języka – 18 ECTS), przedmioty do wyboru w semestrze 5 i 6 (30 ECTS), proseminarium i seminarium dyplomowe (wybór promotora – 20 ECTS) oraz praktyka zawodowa (wybór zakładu pracy – 4 ECTS). Na studiach II stopnia są to przedmioty do wyboru w semestrze 3 i 4 (21 ECTS) i seminarium magisterskie (wybór promotora – 20 ECTS). Zgodnie z zapisami regulaminu studiów, student ma prawo wyboru przedmiotów z uwzględnieniem warunków organizacyjnych związanych z udziałem w zajęciach oraz warunków wstępnych określonych dla danego przedmiotu. Selekcja zajęć i wybór promotora dokonywane są drogą elektroniczną. Jeśli następuje kolizja terminów realizacji przedmiotów i w innych uzasadnionych przypadkach, student przedstawia dziekanowi podanie o zmianę zajęć. Minimalna liczba zapisanych osób wymagana do uruchomienia zajęć określona jest zarządzeniem Rektora. Lista promotorów wraz ze wskazaniem obszaru ich zainteresowań naukowych udostępniana jest na stronie internetowej Uczelni. Do wyboru jest 5 promotorów. Rekomenduje się uzupełnienie przepisów o określenie, co decyduje o przyjęciu na seminarium – czy jest to kolejność zgłoszeń, czy inne czynniki (np. średnia ocen). Student samodzielnie wybiera miejsce odbywania praktyki. Swobodny wybór wskazanych zajęć pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, jej indywidualizację i dopasowanie do własnych potrzeb i wizji swojego rozwoju.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, wynosi na studiach I stopnia 122 (czyli ok. 68% ogółu punktów wymaganych do ukończenia studiów), a na studiach II stopnia – 94 (tj. ok. 78%). Spełnia ona zatem wymóg określony w przepisach, tzn. jest wyższa niż 50%. Zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego na studiach I stopnia to przede wszystkim lektoraty tych języków. Obejmują one wymiar 120 godzin (studia stacjonarne) lub 60 godzin (studia niestacjonarne) z języka angielskiego i tyle samo w zakresie drugiego języka obcego (włoskiego, hiszpańskiego, francuskiego, niemieckiego lub rosyjskiego). Uzyskiwane jest za to po 9 punktów ECTS.

Dodatkowo, na obu stopniach studiów każdy student realizuje dwa wybrane zajęcia w języku angielskim (selekcja dokonywana jest spośród kilkunastu przedmiotów). Za każdy z nich uzyskuje 3 punkty ECTS, a wymiar przedmiotu to 15 godzin wykładu na studiach stacjonarnych i 9 godzin wykładu na studiach niestacjonarnych. Na studiach II stopnia brak jest lektoratów językowych.

Kierunek przyporządkowany jest do wiodącej dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, która należy do dziedziny nauk społecznych. Pozostałe dyscypliny, do których jest przyporządkowany, to ekonomia i finanse (dziedzina nauk społecznych) oraz matematyka (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych). Zatem zgodnie z odpowiednimi przepisami, liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych powinna być nie mniejsza niż 5. Wobec przeważającej liczby zajęć z dziedziny nauk społecznych, uzupełnionych również zajęciami z dziedziny nauk humanistycznych (jak *etyka gospodarcza* na studiach I stopnia i *filozofia zarządzania* na studiach II stopnia), warunek ten można uznać za spełniony. Jednak liczba punktów ECTS przypisanych zajęciami z dziedziny nauk humanistycznych na studiach pierwszego stopnia to 3, a na studiach drugiego stopnia – 5. Rekomenduje się zatem zwiększenie liczby ECTS, jakie student musi uzyskać w ramach zajęć z tej dziedziny nauk. Plan studiów obejmuje zajęcia prowadzone w formie zdalnej lub hybrydowej, a więc z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość. Są to przedmioty swobodnego wyboru i seminaria. Wymiar tych zajęć jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie, tzn. liczba uzyskiwanych w ten sposób punktów ECTS, równa 48 na studiach pierwszego stopnia i 41 – drugiego, nie przekracza 50% wszystkich punktów.

Metody kształcenia wykorzystywane na kierunku są różnorodne, mają charakter specyficzny i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Do metod nauczania w ramach bezpośredniego udziału prowadzącego i studentów należą: wykład problemowy, wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych i aktywizujących oraz studiów przypadków, wykład klasyczny, prace projektowe, dyskusja, prezentacje i wystąpienia, ćwiczenia z wykorzystaniem specjalistycznych programów, burza mózgów, prace zespołowe. Studenci w ramach pracy własnej stosują następujące metody: studiowanie literatury, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, analiza notatek z wykładów i ćwiczeń, rozwiązywanie testów, zadań i studiów przypadków, studiowanie przyczynowo-skutkowe z wykorzystaniem literatury, przygotowanie pracy zaliczeniowej, w tym projektu, raportu, referatu indywidualnego i zespołowego. Dobór metod kształcenia jest prawidłowy, zorientowany na studentów, przy uwzględnieniu najnowszych osiągnięć dydaktyki. Przyjęte metody obejmują zasadniczo w prawidłowy sposób dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, w szczególności oprogramowanie komputerowe, wspomagając studentów w osiąganiu efektów uczenia się. Przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć to potwierdzają. Wykorzystanie oprogramowania komputerowego następuje na stosunkowo niewielkiej liczbie zajęć (zgodnie z deklaracją Uczelni – w praktyce jedynie na czterech). Jest to głównie pakiet MS Office, ale także Google Workspace, Program R, RStudio, SPSS, Statistica, Gretl, System Informacji Prawnej LEX. Na kierunku w pewnym stopniu jest wykorzystywany potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne w tym zakresie narzędzia, zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Informacje i materiały wspierające proces nauczania w ramach wszystkich zajęć zamieszczane są na platformie e-learningowej Google Workspace (Classroom). Zajęcia w formie zdalnej, tj. głównie wykłady do wyboru, są realizowane na platformie Google Classroom z wykorzystaniem Google Meet oraz innych dostępnych narzędzi. Należy w związku z tym podkreślić, że metody i techniki kształcenia na odległość w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane jedynie pomocniczo.

Wiele metod ma również charakter aktywizujący do udziału w procesie nauczania, ukierunkowany na samodzielność, zachęcający do krytycznego myślenia i indywidualnego pogłębiania wiedzy.

Przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć to potwierdzają. Wytyczne dotyczące doboru metod kształcenia zostały wskazane w uchwale Senatu Uczelni („Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Studia pierwszego i drugiego stopnia”). Zgodnie z nimi, dobór metod powinien odpowiadać formie zajęć, zapewniać uzyskanie założonych efektów uczenia się oraz uwzględniać faktyczny nakład pracy studenta, wymagania osób ze szczególnymi potrzebami i zróżnicowanie kulturowe studentów. Zalecona została maksymalizacja udziału metod aktywizujących i motywujących do krytycznego myślenia. Metody kształcenia stosowane w ramach seminarium dyplomowego i magisterskiego i innych zajęć, takie jak studiowanie literatury, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, studiowanie przyczynowo-skutkowe, opracowanie projektu, raportu, referatu, umożliwiają studentom przygotowanie się do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany i udziału w tej działalności, a także pozwalają wypracować umiejętność właściwego doboru narzędzi, metod i technik, w szczególności informacyjno-komunikacyjnych o zaawansowanym charakterze.

Na studiach I stopnia przyjęte metody – standardowe dla lektoratów języka obcego, a także stosowane na zajęciach do wyboru prowadzonych w języku angielskim – bez wątplenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Na studiach II stopnia zajęcia kształtujące kompetencje językowe to z kolei głównie wykłady do wyboru, ale też w pewnym zakresie seminarium magisterskie. Chociaż kwestia doskonalenia kompetencji językowych studenta podczas udziału wyłącznie w wykładzie może być dyskusyjna, to jednak w sylabusach tych zajęć wskazane są również metody o charakterze interaktywnym (np. dyskusje czy analiza przypadków). Uwzględniając również metody stosowane w ramach seminarium magisterskiego, pozwala to uznać, że na studiach II stopnia jest możliwe zwiększenie stopnia opanowania języka obcego do poziomu B2+. Proces nauczania jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów, w szczególności tych z niepełnosprawnością, w oparciu o zasady ogólnouczelniane. Na Uczelni funkcjonuje Centrum Dostępności i działa Pełnomocnik Rektora ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Wsparcie udzielane jest na wniosek studenta, przede wszystkim osobom z niepełnosprawnością wzrokową, słuchową i ruchową, z zaburzeniami psychicznymi i z chorobami przewlekłymi i innymi trudnościami zdrowotnymi. Wsparcie polega np. na podziale materiału zaliczeniowego na mniejsze partie, na zamianie formy egzaminu i wydłużeniu czasu jego trwania, na pomocy tłumacza języka migowego lub asystenta studenta, na organizacji dodatkowych zajęć wychowania fizycznego czy lektoratów, na doraźnej pomocy psychologicznej i stypendialnej. W latach 2022/2023 i 2023/2024 studenci kierunku (trzy osoby) korzystali jedynie z zajęć wyrównawczych z *wychowania fizycznego*.

Uczelnia oferuje możliwość indywidualizacji ścieżek kształcenia na kilka sposobów. Obejmują one standardowo selekcję części zajęć (przedmiotów do wyboru), wybór miejsca praktyki zawodowej oraz dobór promotora i tematu pracy dyplomowej. Dodatkowo, student może realizować część studiów na innej uczelni (w tym zagranicznej), skorzystać z indywidualnej organizacji studiów, uczestniczyć w „Tutoringu akademickim”, a na studiach II stopnia – wziąć udział w programie mentorskim „Indywidualnych ścieżek edukacyjnych”. Zasady indywidualnej organizacji studiów określone są w Regulaminie studiów. Obejmuje ona zwolnienie z obowiązku udziału w całości lub części zajęć lub indywidualny rozkład sesji egzaminacyjnej. W roku akademickim 2023/2024 korzystało z niej 5 studentów. „Tutoring akademicki” polega na regularnych spotkaniach nauczyciela ze studentem, w ramach których student przygotowuje naukową pracę pisemną. Z kolei program „Indywidualnych ścieżek edukacyjnych” ma na celu zintensyfikowany, wielowymiarowy i zintegrowany rozwój studenta. Biorący w nim udział student podczas dwóch ostatnich semestrów realizuje indywidualny program (plan) studiów, przygotowujący w uzgodnieniu z mentorem, a zatwierdzany przez dziekana. Dodatkowo, bierze udział w spotkaniach z mentorem, mających postać tutoriali. Ich indywidualne cele

i programy są opracowywane zgodnie z oczekiwaniami studenta. W ich ramach realizowane są takie zadania, jak np. projekty, artykuły, opracowania czy eseje związane z naukowymi zainteresowaniami studenta. Funkcję mentora może pełnić nauczyciel posiadający certyfikat tutora akademickiego. Uczestnictwo w programie jest zastrzeżone dla osób o średniej powyżej 4,3 z pierwszego semestru studiów, a rekrutacja ma charakter konkursu, co sprawia, że brać w nim udział mogą zasadniczo tylko najzdolniejsi studenci uzyskujący bardzo dobre wyniki.

Wszyscy studenci kierunku na studiach I stopnia) zobowiązani są do odbycia praktyk zawodowych. Ich celem jest wykorzystanie w praktyce wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów oraz pozyskanie danych do pracy dyplomowej. Dodatkowo studenci zapoznają się ze specyfiką działalności firm i instytucji przyjmujących, analizują ich wewnętrzne procedury funkcjonowania oraz wykonują samodzielnie bądź w zespole zadania o zróżnicowanym stopniu trudności. Praktyki zawodowe są również okazją do weryfikacji planów zawodowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że efekty uczenia się zakładane dla nich są zgodne z efektami uczenia się przyporządkowane do pozostałych zajęć.

Na kierunku praktyki zawodowe realizowane są w wymiarze: 120 godzin na studiach I-stopnia (V semestr), którym przypisano 4 punktów. Zgodnie z Regulaminem praktyk studenckich UE praktyki muszą pozostawać w istotnym, merytorycznym związku z profilem kierunku. Mogą one być realizowane poza Uniwersytetem, w jego jednostkach lub poprzez inne aktywności (praca zawodowa lub wolontariat). Zaproponowana liczba godzin jest adekwatna i pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy zawodowej. Taka forma realizacji praktyk zawodowych umożliwi studentom wdrożenie się w specyfikę pracy instytucji przyjmującej i niejednokrotnie skutkuje podjęciem zatrudnienia po zakończonej praktyce/ukończeniu studiów.

Po zakończeniu praktyk student zobowiązany jest dostarczyć kartę realizacji praktyk, w której znajdują się zrealizowany harmonogram i zadania oraz opinia opiekuna praktyki zawodowej. Na podstawie dokumentacji i rozmowy promotor weryfikuje, czy student osiągnął zakładane efekty uczenia się i wystawia ocenę. Z uzyskanych informacji wynika, że ma ona charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Na kierunku praktyki zawodowe w czasie pandemii były organizowane w formie stacjonarnej ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń sanitarnych.

Nadzór merytoryczny nad praktykami studenckimi sprawuje promotor pracy dyplomowej, natomiast organizacyjny Kolegium Studiów. Do obowiązków promotora należy akceptacja praktykodawców, nadzór merytoryczny, weryfikacja i ocena efektów uczenia się oraz rozwiązywanie bieżących spraw. W zakresie zadań Kolegium Studiów znajduje się przyjmowanie, wydawanie i archiwizacja dokumentów związanych z organizacją i realizacją praktyki, zapoznanie z nimi studentów oraz uzupełnianie protokołów w systemie USOS. Kompetencje oraz doświadczenie promotora (dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe związane z wizytowanym kierunkiem) oraz opiekuna ze strony praktykodawcy (doświadczenie zawodowe związane z wizytowanym kierunkiem), umożliwią prawidłową realizację praktyk.

Na kierunku studenci dokonują wyboru miejsca odbywania praktyk spośród samodzielnie zaproponowanych firm i instytucji lub podmiotów, z którymi Uczelnia podpisała umowy. Następuje to przy uwzględnieniu założeń opracowanych przez Uniwersytet oraz po uzyskaniu zgody promotora. Po pozytywnej weryfikacji podpisywane są porozumienia. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk np. w Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o., ZARMEN Sp. z o.o., Instytut Finansowo-Prawny FinLaw sp. z o.o. oraz Imagic Group Sp. z o.o.

Na kierunku organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. W tym celu Uczelnia wprowadziła specjalną zakładkę na swojej stronie internetowej, na której można znaleźć niezbędne informacje. Uchwalono również Regulaminem praktyk studenckich UE, w którym uwzględniono ich cel, czas trwania, sposób organizacji, warunki zaliczenia oraz nadzór nad nimi.

Na kierunku prowadzony jest częściowy monitoring. Rozpoczyna się on w momencie wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyk, które jest weryfikowane pod względem niezbędnych warunków (kwalifikacji opiekuna zewnętrznego oraz warunków lokalowych). Kolejnym etapem jest weryfikacja kompletności złożonej dokumentacji. Z uzyskanych informacji wynika, że nie jest prowadzony monitoring w trakcie trwania praktyk np. poprzez prowadzenie hospitacji, ankietyzację lub losowe rozmowy telefoniczne oraz nie jest opracowywane podsumowanie z uzyskanych danych. Rekomenduje się wprowadzenie weryfikacji w trakcie trwania praktyk, co pozwoli na sprawdzenie czy studenci rzetelnie uczęszczają na nie.

Na kierunku realizacja praktyk studenckich podlega systematycznej ocenie. Uczestniczą w niej zarówno studenci, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Informacje zwrotne zbierane są w formie formalnej w trakcie spotkań organów kolegialnych oraz nieformalnej w trakcie indywidualnych rozmów. Efektem prowadzonego monitoringu jest zmiana podmiotów, z którymi współpracuje Uczelnia.

Organizacja procesu nauczania jest prawidłowa. Zajęcia są rozplanowane w sposób umożliwiający efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Ogólne zasady organizacji procesu nauczania zawiera Regulamin studiów, stanowiący, że ramową organizację roku akademickiego, w tym terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć, określa Rektor w drodze zarządzenia wydanego nie później niż do końca kwietnia roku, w którym rozpoczyna się rok akademicki. W miesiącach letnich przewidziana jest co najmniej ośmiodniowa przerwa w zajęciach. Szczegółową organizację roku akademickiego określa z kolei dziekan po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego. Końcową ocenę z zajęć uzyskuje się w terminach przewidzianych harmonogramem sesji egzaminacyjnej. Terminy zaliczenia ćwiczeń są podawane do wiadomości studentów z co najmniej siedmiodniowym, a egzaminów – czternastodniowym wyprzedzeniem.

Rok akademicki jest podzielony na dwa semestry, obejmujące okres zajęć, przerwy wakacyjne, sesję egzaminacyjną i sesję poprawkową (zaliczeniową i egzaminacyjną). W przypadku semestru zimowego, sesja poprawkowa zaplanowana jest już w okresie zajęć semestru letniego. Sesje trwają kilkanaście dni, co jest okresem w zupełności wystarczającym dla przeprowadzenia egzaminów. Są one rozłożone w sposób równomierny, a w roku akademickim nie może być ich więcej niż osiem. W roku akademickim 2023/2024 odbywają się wyłącznie zajęcia na studiach stacjonarnych I stopnia. Organizowane są od poniedziałku do piątku, w większości w godzinach 8.00-17.00. Niektóre zajęcia odbywają się wieczorami. Przerwy są prawidłowo zaplanowane, pozwalając zachować higienę procesu nauczania. Zajęcia najczęściej realizowane są po 2 godziny. Bieżący rozkład zajęć udostępniany jest studentom w postaci elektronicznej.

Wskazany w dokumentach określających organizację procesu nauczania czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację ich wszystkich oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach, choć w sposób nie w pełni uregulowany w przepisach wewnętrznych. Końcowe oceny z zajęć są ogłaszane drogą elektroniczną w terminie do 10 dni od daty egzaminu lub zaliczenia. W okresie dwóch tygodni od ogłoszenia ocen osoba przeprowadzająca egzamin lub zaliczenie ma obowiązek udostępnić do wglądu ocenioną pracę. W regulacjach uczelnianych brak jest jednak określenia terminu powiadamiania studentów o uzyskanej ocenie wykonywanych w trakcie semestru prac kontrolnych, projektów itp. oraz informacji, objaśnień

i uzasadnienia dotyczących uzyskanych ocen. Rekomenduje się w związku z tym ich uzupełnienie o te kwestie.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe przekazywane na studiach pierwszego i drugiego stopnia studentom kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Odpowiadają również zakresowi działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Są kompleksowe i specyficzne dla zajęć składających się na program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. Czas trwania studiów i nakład pracy studenta są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów jest również określona w gruncie rzeczy prawidłowo i pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się, a w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach tych zajęć jest zgodna z wymaganiami. Sekwencja zajęć, dobór ich form oraz proporcje liczby godzin zajęć zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Studenci mają możliwość wyboru zajęć w odpowiednim zakresie i według poprawnie określonych zasad. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową oraz zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języków obcych. Liczba ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych jest prawidłowa. Po zawężeniu tej oceny wyłącznie do nauk humanistycznych, na studiach pierwszego stopnia liczba ECTS jest zbyt niska, tj. wynosi jedynie 3. Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami. Stosowane metody kształcenia są poprawne, różnorodne, specyficzne, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a w ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki. Stymulują również studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie nauczania, umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w niej, uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie oraz dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane głównie pomocniczo. Organizacja procesu kształcenia nie budzi istotnych zastrzeżeń.

Na kierunku efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Ich treści programowe, umiejscowienie w planie studiów, wymiar oraz liczba punktów ECTS zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Uczelnia podpisała porozumienia z instytucjami i firmami, które mogą przyjąć zainteresowanych na praktyki. Infrastruktura i wyposażenie tych miejsc są zgodne z potrzebami procesu nauczania oraz zapewniają prawidłową realizację praktyk. Na kierunku organizacja praktyk i nadzór nad nimi odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Za ich bezpośrednią realizację odpowiedzialny jest promotor. Osoby

uczestniczące w realizacji praktyk zawodowych posiadają adekwatne kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na praktykach są trafnie dobrane i mają charakter kompleksowy. Na kierunku prowadzona jest systematyczna ocena programu i realizacji praktyk, efektów uczenia się oraz osób sprawujących nadzór zarówno ze strony Uczelni, jak i praktykodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na studia, jej warunki, kryteria i procedury, są określone we właściwych uchwałach Senatu Uczelni. Proces rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 regulowały: Uchwała nr 93/2021/2022 z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie warunków, trybu i terminów rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia w roku akademickim 2023/2024 oraz Uchwała nr 94/2021/2022 Senatu z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie warunków, trybu i terminów rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów drugiego stopnia w roku akademickim 2023/2024, a także inne uchwały szczegółowe, dotyczące np. zasad przyjmowania laureatów olimpiad. O przyjęcie na studia I stopnia mogą ubiegać się kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości lub inny dokument uznany w kraju za uprawniający do ubiegania się o takie przyjęcie. Na studia II stopnia mogą zostać przyjęte osoby posiadające dyplom ukończenia studiów z tytułem zawodowym licencjata, inżyniera, magistra lub równorzędnym, nadanym przez uczelnie publiczne i niepubliczne. Należy podkreślić, że Uczelnia nie stawia wymogów względem kierunku ukończonego na I stopniu studiów.

Profil kandydata na studia określony został dodatkowo w uchwale Senatu Uczelni „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Studia pierwszego i drugiego stopnia”. Takie rozwiązanie precyzyjnie wskazuje wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwane od kandydata na studia. Weryfikacji efektów uczenia się oczekiwanych od kandydata na studia I stopnia oraz ich przyjęcia dokonuje się na podstawie wyników egzaminu maturalnego w ramach limitów miejsc ustalonych dla kierunku, natomiast na studia drugiego stopnia – na podstawie konkursu dyplomów. Podstawą kwalifikacji na studia I stopnia jest suma punktów rekrutacyjnych, ustalana w oparciu o wynik części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego i z innego przedmiotu, określonego przez kandydata. Na studia przyjęty może zostać kandydat, który uzyskał co najmniej minimalną liczbę punktów ustaloną przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego przyjmowani są w ramach limitu miejsc. W przypadku studiów niestacjonarnych, Komisja może zdecydować o rezygnacji z postępowania kwalifikacyjnego. Kandydaci cudzoziemcy traktowani są w procesie kwalifikacji na studia w ten sam sposób, co obywatele polscy. Zarządzenie Rektora określa wymagane od nich dokumenty, a także zasadę, że powinni poświadczyć znajomość języka, w którym prowadzone są studia, na poziomie co najmniej B2 (chyba,

że jest to ich język ojczysty). Kandydaci ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, także podlegają takim samym zasadom kwalifikacji. Mogą jednak w procesie rekrutacji korzystać z pomocy udzielanej przez Centrum Dostępności.

Od kandydatów na studia Uczelnia oczekuje posiadania podstawowych kompetencji informatycznych, w szczególności dotyczących wyszukiwania i gromadzenia informacji oraz obsługi: edytora tekstu, arkusza kalkulacyjnego, narzędzi prezentacyjnych, narzędzi współpracy sieciowej i wymiany informacji, w tym komunikatorów oraz poczty elektronicznej. Określone zostały również wymagania względem oprogramowania koniecznego do kształcenia w formie zdalnej. Uczelnia zapewnia wsparcie w zapewnieniu dostępu do stanowisk komputerowych.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, określone dla kierunku są przejrzyste, nie zawierają zawichości lub niedoregulowań, są prawidłowo selektywne i pozwalają na dobór kandydatów, którzy posiadają odpowiednią wstępną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się – zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Jednocześnie są bezstronne, a także zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku, nie dyskryminując ich ze względu na żadną cechę. Uwzględniają również informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych, o wymaganiach w zakresie pracy zdalnej i o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do sprzętu komputerowego.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określone są w regulaminie, przyjętym uchwałą Senatu. Są zgodne z właściwymi przepisami i zakładają możliwość zaliczenia nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów, maksymalnie 20% ogólnej liczby studentów przyjmowanych na kierunek, poziom i profil kształcenia. Efekty uczenia się dotyczą wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie nauczania poza systemem studiów – zorganizowanego lub niezorganizowanego instytucjonalnie. Dla każdego kandydata ubiegającego się o potwierdzenie efektów uczenia się, dziekan powołuje komisję, składającą się z kuratora kierunku i dwóch nauczycieli prowadzących na nim zajęcia. Na podstawie przedłożonych dokumentów, Uczelnia może zaliczyć kandydatowi część programu studiów, tj. przedmiotów odpowiadających potwierdzonym efektom. Na kierunku nie było do tej pory przypadku uruchomienia procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zostały jasno określone w regulaminie studiów. Efekty uczenia się uznaje dziekan na wniosek studenta, w oparciu o dokumentację przebiegu studiów, mając możliwość zasięgnięcia opinii koordynatora przedmiotu. W przepisach jest wyraźnie podkreślone, że podstawą oceny z zajęć zaliczanych na studiach II stopnia nie może być ocena uzyskana na studiach I stopnia. Dziekan również podejmuje decyzję w sprawie oceny i liczby punktów ECTS. Co do zasady, studentowi przenoszącemu zajęcia uznaje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się w innej uczelni. Gdy jednak dziekan uzna zbieżność efektów uczenia się z efektami określonymi dla przedmiotu występującego w programie studiów, zajęcia uznaje się w miejsce punktów ECTS przypisanych temu przedmiotowi. W przypadku studentów odbywających część kształcenia w ramach wymiany międzynarodowej, uznawanie osiągniętych na uczelni zagranicznej efektów uczenia się na poczet przedmiotów kierunkowych dokonywane jest na zasadach ogólnych, za zgodą prowadzącego te zajęcia w Uczelni. W przypadku uznawania innych efektów decyzję podejmuje dziekan samodzielnie. Należy zauważyć, że w Uczelni funkcjonują zasady przygotowywania dokumentu Learning Agreement oraz uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w uczelni partnerskiej, dostępne na jej stronie internetowej i określone jako „Zasady uznawalności na rok 2023/24”. Rekomenduje się jednak wprowadzić je aktem prawnym właściwej rangi (np. zarządzeniem Rektora).

Zasady i procedury dyplomowania zostały wyznaczone w Uczelni przez przepisy regulaminu studiów oraz właściwych zarządzeń Rektora, a także w uchwale Senatu Uczelni „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Studia pierwszego i drugiego stopnia”. Nie wskazują one jednak w sposób bezwzględny wymogów względem stopnia naukowego promotora i recenzenta pracy dyplomowej. Rekomenduje się to uzupełnić. Lista promotorów tworzona jest przez dziekana w oparciu o wskazania dokonane przez kierowników katedr – co jest prawidłowym rozwiązaniem, z uwagi na znajomość dorobku pracowników, jaką posiada ich bezpośredni przełożony. We wszystkich zajęciach seminaryjnych prowadzonych przez jednego nauczyciela nie może uczestniczyć więcej niż 48 studentów. W Uczelni – poza zapisami o charakterze dyrektyw – nie funkcjonuje formalna procedura zatwierdzania tematów prac dyplomowych, która dawałaby gwarancję, że będą one skorelowane z efektami uczenia dla kierunku czy ze specjalnością naukową promotora. Takie zatwierdzanie tematyki prac, np. przez komisję lub chociażby przez dziekana, mogłoby wpłynąć pozytywnie na jakość kształcenia. Rekomenduje się przyjęcie takiej procedury na kierunku. Praca dyplomowa jest składana w dziekanacie w terminach określonych w regulaminie. Jej oceny dokonuje promotor oraz wyznaczony przez dziekana recenzent. Dziekan wskazuje kolejnego recenzenta w razie wystawienia przez pierwszego z nich oceny negatywnej. Dobór recenzenta pracy nie podlega dodatkowym regulacjom, które mogłyby go nadmiernie usztywnić. Błędną, nieakceptowalną i wymagającą likwidacji praktyką przyjętą w Uczelni jest natomiast proponowanie recenzenta przez promotora. Rodzi to konflikt interesów, a także wpływa negatywnie na jakość i obiektywizm oceny pracy dyplomowej. Rekomenduje się w związku z tym wyeliminowanie z procedury wyznaczania recenzenta pracy dyplomowej udziału promotora lub zastąpienie go inną osobą (np. kierownikiem katedry lub kuratorem kierunku). Praca dyplomowa podlega weryfikacji przez Jednolity System Antyplagiacyjny. W Uczelni określono również w prawidłowy sposób wymogi merytoryczne, formalne, techniczne i edytorskie (standardy) stawiane względem prac dyplomowych.

Egzamin dyplomowy odbywa się w terminie trzech miesięcy od daty zaliczenia semestru oraz złożenia pracy dyplomowej i wszystkich wymaganych dokumentów. Jest to termin zbyt odległy i niezgodny z zasadą, że egzaminy standardowo powinny się odbywać niezwłocznie po zakończeniu procesu nauczania. Chociaż w praktyce jest to okres znacznie krótszy (jak deklaruje Uczelnia, 4-5 tygodni), to rekomenduje się jego ograniczenie również we właściwych przepisach. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest w szczególności zaliczenie wszystkich zajęć, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, uznanie złożonej pracy dyplomowej za samodzielną poprzez badanie w procedurze antyplagiacyjnej oraz pozytywna jej ocena przez promotora i recenzenta, a także uregulowanie zobowiązań studenta wobec Uczelni. Procedura antyplagiacyjna jest określona właściwym zarządzeniem Rektora i nie budzi zastrzeżeń. Egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej (lub wyjątkowo innej) w terminie wyznaczonym przez dziekana, przed komisją składającą się z przewodniczącego (dziekana, prodziekana lub nauczyciela ze stopniem doktora habilitowanego), promotora i recenzenta. Student otrzymuje trzy pytania dotyczące pracy dyplomowej. Na wniosek studenta w egzaminie może wziąć udział przedstawiciel samorządu studenckiego. Również na wniosek studenta lub promotora egzamin może mieć charakter otwarty. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieobecności na egzaminie dyplomowym, dziekan wyznacza jego drugi termin. Sposób ustalania końcowej oceny studiów, zawarty w regulaminie studiów, jest właściwy.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zawarte są w Regulaminie studiów. Wytyczne dotyczące doboru metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są również wskazane w uchwale Senatu „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Studia pierwszego i drugiego stopnia”. Zgodnie z nimi,

dobór metod powinien być zróżnicowany, odpowiedni względem formy zajęć, zapewniać uzyskanie przez studenta efektów uczenia się oraz uwzględniać faktyczny nakład pracy studenta. Nakazano również przestrzeganie zasady, że w przypadku zajęć prowadzonych na danym kierunku i stopniu studiów stosuje się te same metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla wszystkich studentów. Metody oceniania w pierwszym terminie egzaminu mają być identyczne, jak w drugim terminie i w trybie poprawkowym, a w procesie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się powinny być uwzględniane szczególne potrzeby studentów oraz ich zróżnicowanie kulturowe. Rozwiązania w zakresie adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do szczególnych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, obejmują m. in. wydłużenie czasu trwania egzaminów i zaliczeń, robienie przerw, zmianę formy pisemnej na ustną i odwrotnie, podział materiału zaliczeniowego na części, wykorzystanie komputerów i innego sprzętu wspomagającego, zwiększenie czcionki itp.

W sylabusach przedmiotów dla każdego efektu uczenia się wskazane są metody weryfikacji jego osiągnięcia. Metody te są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach oraz na platformie Google Classroom. Podstawowym okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr i jego zaliczenie wymaga uzyskania 30 punktów ECTS. Jeżeli studentowi brakuje nie więcej niż 12 punktów ECTS, może zostać warunkowo wpisany na kolejny semestr i zaliczyć brakujące przedmioty w trybie poprawkowym. O sposobie realizacji trybu poprawkowego decyduje dziekan w porozumieniu z prowadzącym przedmiot. Jeżeli studentowi w danym semestrze brakuje więcej niż 12 punktów ECTS, dziekan podejmuje decyzję o skreśleniu lub na wniosek studenta kieruje go na powtarzanie semestru. Każde zajęcia kończą się egzaminem lub zaliczeniem. W przypadku uzyskania oceny negatywnej, student ma prawo w sesji poprawkowej do jednego terminu zaliczenia i jednego terminu egzaminu z każdego przedmiotu. W przypadku przedmiotów, w ramach których są prowadzone ćwiczenia lub laboratoria, egzaminator uwzględnia w ocenie końcowej także efekty uczenia się osiągnięte na tych formach zajęć. Sposób ustalenia oceny końcowej z przedmiotu jest określony w sylabusie. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń i laboratoriów (jeśli są prowadzone). Stosowana przy zaliczeniach skala ocen wskazana jest w regulaminie studiów. Rekomenduje się jej uzupełnienie o określenie stopnia opanowania wymaganej wiedzy i umiejętności odpowiadającego każdej ocenie w skali. Oceny z zajęć są wprowadzane do elektronicznego protokołu i ogłaszane w systemie teleinformatycznym, a prace egzaminacyjne i zaliczeniowe – udostępniane do wglądu. W regulacjach uczelnianych nie uwzględniono jednak wskazania: sposobu ogłaszania ocen z wykonywanych w trakcie semestru prac kontrolnych, projektów itp., prawa studenta do wglądu do każdej pracy (nie tylko egzaminacyjnej i zaliczeniowej) oraz obowiązku prowadzącego zajęcia udzielenia informacji, objaśnień i uzasadnienia dotyczących uzyskanych ocen. Rekomenduje się uzupełnienie przepisów o te kwestie, bowiem ich brak może sprawić, że informacja zwrotna o uzyskanych efektach uczenia się nie będzie pełna. Stosowane zasady i metody weryfikacji efektów uczenia się motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się.

Jeśli prowadzący nie poda oceny w terminie, student jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu dziekanowi. W terminie pięciu dni od daty ogłoszenia wyniku egzaminu lub zaliczenia student może złożyć do dziekana umotywowany wniosek o przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia komisyjnego. Dziekan może zarządzić komisyjną ocenę pracy lub zorganizowanie egzaminu lub zaliczenia komisyjnego, określając jego formę. Egzamin lub zaliczenie komisyjne odbywa się przed komisją złożoną z przewodniczącego (dziekana lub prodziekana), dwóch specjalistów z zakresu przedmiotu albo specjalizacji pokrewnej. Osoba, która przeprowadzała kwestionowany egzamin lub zaliczenie, uczestniczy w posiedzeniu komisji w charakterze obserwatora. Na wniosek studenta w egzaminie lub zaliczeniu komisyjnym w charakterze obserwatorów mogą uczestniczyć: promotor,

tutor, mentor, opiekun roku i przedstawiciel samorządu studenckiego. Na Uczelni określono również sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem – w jej statucie, w regulaminie studiów, w Kodeksie etyki Uczelni, w Kodeksie etyki studenta, w „Polityce przeciwdziałania dyskryminacji i molestowaniu” i w zapisach dotyczących procedury antyplagiatowej. W przypadku zdalnego trybu zajęć, weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się głównie na platformie Google Workspace (pomocniczo wykorzystuje się również Moodle i Teams), co pozwala na jednoznaczną identyfikację studenta i gwarantuje bezpieczeństwo danych jego dotyczących.

Do najczęściej stosowanych na kierunku metod przeprowadzania egzaminów należą prace pisemne – obejmujące pytania otwarte, test wyboru, rozwiązywanie zadań – lub odpowiedzi ustne. Z kolei zaliczenia ćwiczeń oparte są o kolokwia pisemne, analizy przypadków, przygotowanie projektu, prezentacje oraz ocenę aktywności na zajęciach, a najczęściej – o kombinację tych elementów. Jest to podejście poprawne. Określenie w każdym sylabusie, który efekt uczenia się jest weryfikowany przy zastosowaniu której z metod, dodatkowo wzmacnia skuteczność procesu weryfikacji. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy (głównie kolokwia i egzaminy), umiejętności (projekty, analizy przypadków) i kompetencji społecznych (prezentacje, aktywność na zajęciach) wzajemnie się uzupełniają i są prawidłowo dobrane. W przypadku zajęć prowadzonych w formie zdalnej, stosowane rozwiązania (Google Workspace, Moodle, Teams), pozwalają na prawidłową weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Weryfikacja efektów uczenia się w przypadku zajęć przygotowujących do prowadzenia i udziału w działalności naukowej, w szczególności seminarium dyplomowego i magisterskiego, sprowadza się głównie do oceny pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta oraz do egzaminu dyplomowego, na który składają się pytania dotyczące tej pracy. Uzupełnieniem tego procesu jest również ocena aktywności studenta na seminarium oraz weryfikacja kierunkowych efektów uczenia się związanych z kompetencjami badawczymi (jak np. formułowanie hipotez) na innych zajęciach. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym w przypadku lektoratu są bardzo różnorodne. Należą do nich np.: ocena udziału w dialogach, rozmowach telefonicznych, symulacjach, studiach przypadków, ocena wypowiedzi ustnych, prezentacji i prac pisemnych przygotowanych samodzielnie lub zespołowo, testy, sprawdziany, quizy itd. W przypadku innych zajęć prowadzonych w języku angielskim, stosowane są rozwiązania analogiczne, jak dla pozostałych przedmiotów.

Sposób dokumentacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów jest określony w sylabusie każdego przedmiotu. Są to prace etapowe (testy, projekty, raporty, prezentacje, studia przypadków, kolokwia itp.), egzaminacyjne oraz prace dyplomowe i karty realizacji praktyki. Prace etapowe i egzaminacyjne są przechowywane przez prowadzących ćwiczenia i laboratoria oraz przez egzaminatorów przez okres 3 lat od daty zaliczenia lub egzaminu. Badanie losów zawodowych absolwentów jest prowadzone przez Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami. Badania te dokonywane są po roku, trzech i pięciu latach od momentu ukończenia studiów. Wykorzystywana w tym celu jest technika ankiety (kwestionariusz). Pozwala to rzetelnie i prawidłowo monitorować efekty uczenia się zrealizowane przez studentów. Udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie tych efektów.

Analiza losowo wybranych prac etapowych na studiach pierwszego stopnia nie wykazała nieprawidłowości. Oceny uzyskiwane z prac dyplomowych są zróżnicowane. Spośród 87 prac przygotowanych w latach 2022 i 2023, 15 zostało ocenionych poniżej 4,0, 28 otrzymało ocenę 4,0 lub 4,25, 35 – równą 4,5 lub 4,75, a 9 uzyskało wynik równy 5,0. Średnia ocena z pracy to 4,32. Jedynie jeden absolwent otrzymał z egzaminu dyplomowego ocenę niższą niż 4,0, a 63 osoby (czyli 72%) zdało egzamin na ocenę 5,0. Średnia wynosiła 4,80. Dyplom z oceną bardzo dobry otrzymało ogółem 26

absolwentów kierunku, czyli 30%, a niższą niż dobry – 4 osoby. Analiza tematyki prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów kierunku na studiach pierwszego stopnia wskazała, że odpowiada ona odpowiednim dyscyplinom, założonym efektom uczenia się oraz poziomowi i profilowi kształcenia. Obejmuje szeroki przekrój zagadnień, jak należy oczekiwać, głównie z zakresu zarządzania i finansów, takich jak: *finanse publiczne, finanse przedsiębiorstw, analiza finansowa, podatki, społeczna odpowiedzialność biznesu, motywowanie, zarządzanie strategiczne, marketing, budżetowanie czy bankowość*. Analiza treści wybranych prac dyplomowych nie wykazała większych nieprawidłowości. Ich rodzaj, forma i metodyka korespondują z poziomem studiów i profilem ogólnoakademickim. Pewne zastrzeżenia można sformułować jedynie względem aktualności literatury czy właściwego wykorzystania pozycji anglojęzycznych, a także stopnia rozbudowania warstwy konkluzji w części prac. Rekomenduje się również rozszerzenie uzasadnień ocen formułowanych w recenzjach i ich ukierunkowanie na wyczerpujące, opisowe wskazanie mocnych i słabych stron pracy, tak by zapewnić studentom dostęp do odpowiednio szerokiej i zrozumiałej informacji zwrotnej związanej z weryfikacją efektów uczenia się na etapie pracy dyplomowej.

Zgodnie z przekazaniem przez Uczelnię wykazem, studenci kierunku w ostatnich latach opublikowali jeden artykuł naukowy oraz brali udział w jednym konkursie, trzech konferencjach i dwóch seminariach.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są prawidłowo sformułowane i posiadają wszystkie wymagane cechy, takie jak przejrzystość, selektywność, bezstronność. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz uznawania tych efektów uzyskanych w innej uczelni (w tym zagranicznej) zapewniają w pełni możliwość ich identyfikacji oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej mierze trafne, specyficzne i w istocie zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Brak jest jednak określenia wymogów względem promotora i recenzenta, tematyka prac nie podlega formalnemu zatwierdzeniu, a recenzenta proponuje promotor, co może rodzić konflikt interesów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają również bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie są określone w minimalnym

akceptowalnym stopniu. Są również określone zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się – w przypadku których podstawowym narzędziem jest egzamin lub zaliczenie komisyjne – oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo jego danych. Stosowane na kierunku metody zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, jak również umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i udziału w tej działalności oraz opanowania języka obcego na właściwym poziomie. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych, egzaminacyjnych, projektów, prac dyplomowych i kart realizacji praktyki. Prowadzone są analizy losów zawodowych absolwentów. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych i dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu studiów, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany. Studenci są w minimalnym zakresie autorami publikacji naukowych oraz posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W skład kadry realizującej w roku akademickim 2023/24 proces nauczania na kierunku wchodzi 34 prowadzących i stan ten utrzymuje się od ubiegłego roku akademickiego. W stosunku do roku 2019/20 (kiedy kadra była najliczniejsza) nastąpił spadek o 18 osób, co związane było ze zmniejszeniem się liczby studentów na kierunku. W roku akademickim 2023/24 relacja liczby studentów do liczby prowadzących wynosi 4,12 (140 do 34), nie uwzględniając nauczycieli języków obcych i wf, jest to relacja właściwa. W bieżącym roku akademickim (2023/24), podobnie jak w dwóch poprzednich latach, nie realizowano zajęć na studiach II stopnia.

Na studiach I stopnia 17 osób spośród prowadzących zajęcia (43,6%) zadeklarowało przynależność do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości i dokładnie tyle samo – 17 osób – do dyscypliny ekonomia i finanse (jedna osoba wskazała obie dyscypliny), 1 osoba do geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Nie ma nikogo deklarującego przynależność do matematyki, ale kadra prowadząca przedmioty takie jak *matematyka finansowa* ma dorobek naukowy potwierdzający ich kompetencje do prowadzenia tych zajęć. Struktura kwalifikacji wyrażona poprzez posiadane stopnie i tytuły naukowe w odpowiednich dyscyplinach odpowiada przypisaniu kierunku do dyscyplin i jest to w pełni potwierdzone poprzez dorobek naukowy kadry.

Wśród prowadzących zajęcia na kierunku 3 osoby posiadają tytuł profesora, a 3 stopień naukowy doktora habilitowanego, co oznacza, że na studiach I stopnia 17,6% kadry jest pracownikami samodzielnymi. 24 osoby (70,6%) posiada stopień naukowy doktora. Mała liczebność samodzielnych pracowników naukowych wpływa na ich ograniczony zakres prowadzenia zajęć.

Nauczyciele akademicy wykazali bardzo wartościowy i aktualny dorobek naukowy, zarówno publikacyjny, jaki i projektowy, a także konferencyjny, w zakresie reprezentowanych dyscyplin, a równocześnie w kilku przypadkach praktyczne doświadczenia zawodowe, związane z aktualną bądź wcześniejszą aktywnością zawodową w obszarze zarządzania lub ekonomii i finansów. Umożliwia to prawidłową i kompleksową realizację powierzonych im zajęć, osiągnięcie przez studentów kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się, w szczególności przygotowanie studentów do udziału w badaniach (udział w realizowanych grantach badawczych pracowników) i nabywanie przez nich umiejętności praktycznych (dzielenie się doświadczeniami praktycznymi i wspólna analiza studiów przypadków) oraz kompetencji społecznych.

Ogólnie struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć dla 140 studentów I stopnia w bieżącym cyklu kształcenia.

Kadra, która ma prowadzić zajęcia na studiach II stopnia posiada odpowiednie kwalifikacje (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek naukowy).

Uczelnia posiada wyróżnienie "HR Excellence in Research" przyznane przez Komisję Europejską w 2019r.

Wszyscy nauczyciele akademicy w bieżącym cyklu kształcenia wykazali kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację powierzonych im zajęć. W bieżącym cyklu kształcenia on-line prowadzone są tylko wykłady swobodnego wyboru, a seminaria dyplomowe prowadzone są w trybie hybrydowym (część stacjonarnie, większość online).

Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich zajęciami na kierunku mieszczą się w przewidzianych w ustawie limitach i kształtują się na poziomie od 30 do 135 godzin rocznie. Przydział zajęć obejmuje na ogół 1 lub 2, maksymalnie 3 przedmioty.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana, czuwają nad tym Kurator i Menedżer kierunku.

Wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich opiera się o system konkursów, zgodnie z zapisami zawartymi w Załączniku 1 do Zarządzenia Nr 135/21. Uczelnia stoi na stanowisku, że głównymi kryteriami, którymi należy się kierować przy wyborze kandydatów są: doskonałość w prowadzeniu badań naukowych, samodzielność naukowa i mobilność.

Komisja konkursowa liczy sześć osób. W jej skład wchodzi: 1) prorektor ds. nauki i rozwoju kadry akademickiej, pełniący funkcję przewodniczącego komisji; 2) dziekan wydziału, w którego skład wchodzi jednostka organizacyjna, w której kandydat ma być zatrudniony; 3) kierownik katedry, na wniosek którego wszczęto procedurę konkursową; 4) wskazany przez rektora nauczyciel akademicki, posiadający wiedzę z obszaru wynikającego z profilu jednostki organizacyjnej, w której będzie zatrudniony kandydat; 5) pracownik Biura Rozwoju Kadr; 6) przedstawiciel związków zawodowych.

Kryteriami weryfikacji są kompetencje naukowo-dydaktyczne oraz doświadczenia praktyczne, które mają umożliwiać osiąganie założonych efektów uczenia i na które zwraca się na ocenianym kierunku dużą uwagę. Konkursy ogłaszane są na stronie internetowej Uczelni.

Uczelnia prowadzi właściwą politykę kadrową. W ramach wsparcia w zakresie dydaktyki oferuje szereg szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne. W ostatnich 3 latach kadra dydaktyczna kierunku

brała udział w wielu szkoleniach, między innymi dzięki realizowanemu na Uczelni projektowi szkoleniowemu pt. „Doskonalenie kompetencji dydaktyków UE i Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach”, będącego elementem większego projektu dofinansowanego z Funduszy Europejskich (Projekt Power Kompetencje). W ramach projektu realizowane były szkolenia dla kadry UE m.in. z wykorzystania na zajęciach programów informatycznych: Statistica, MS Excel, Symfonia. W szkoleniach z zakresu e-learningu i bezpieczeństwa pracy zdalnej uczestniczyli wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku finanse menedżerskie. Szkolenia oraz stałe wsparcie merytoryczne w zakresie prowadzenia zajęć zdalnych realizuje Centrum Informatyczne Uczelni. Kurator i Menedżer kierunku monitorują, poprzez dyskusje w trakcie zebrań z pracownikami prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku, w szczególności zebrań Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem, satysfakcję z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego.

Władze Uczelni motywują pracowników - doceniają podnoszenie przez pracowników kwalifikacji badawczych, a także ich naukową aktywność poprzez przyznawane nagrody: wyróżnienia i nagrody Rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne czy za całokształt dorobku, a także rektorskie granty naukowe za osiągnięcia publikacyjne. Zasady przyznawania określone są w Regulaminie Wynagradzania. W roku kalendarzowym 2021 11 pracowników spośród prowadzących zajęcia na kierunku uzyskało nagrody Rektora, a w 2022 12. Rektorskie granty naukowe w 2021 r. uzyskało 8 spośród wykładowców kierunku, w 2022 r. - 3 pracowników. W roku kalendarzowym 2022 - 10 osób spośród kadry kierunku było kierownikami grantów finansowanych w ramach potencjału badawczego, w 2023 r. 6 grantów było kontynuowanych jako kolejny etap, a ponadto 3 osoby rozpoczęły realizację nowych projektów.

Nauczyciele są motywowani do prowadzenia badań. Jedną z form są subwencje dla młodych naukowców. W 2022 r. korzystały z nich 4 osoby prowadzące zajęcia na kierunku, w 2023 r. - 7 osób. Elementem prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej jest okresowa ocena nauczycieli akademickich. Ocena dokonywana jest na podstawie danych zestawianych przez pracowników w kwestionariuszach, zróżnicowanych w zależności od grupy pracowniczej. Wyniki oceny są podstawą decyzji kadrowych. Ocena przeprowadzana jest co 4 lata w obszarze: naukowym, dydaktycznym oraz organizacyjnym. Jej elementami w obszarze dydaktycznym są wyniki oceny studenckiej. Nauczyciele akademicy są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków dydaktycznych w formie cyklicznych, co semestralnych ankiet, z wykorzystaniem programu Sphinx. Wnioski z uwag formułowanych w ankietach studenckich stanowią jeden z czynników modyfikacji prowadzonych zajęć, przykładem było wprowadzenie metody Design Thinking na ćwiczeniach z Zarządzania Projektami czy dokonywanie obliczeń zgodnie z ideą Problem-Based Learning na ćwiczeniach z Rachunku Efektywności Inwestycji. Program Sphinx pozwala na odniesienie się ocenianego nauczyciela do zgłaszanych wobec niego uwag. Wyniki badania są przekazywane pracownikom i kierownikom katedr oraz Kuratorowi kierunku. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora (numer 72/22) wyniki badań poszczególnych prowadzących stanowią podstawę do podjęcia działań przez kierowników katedr; w przypadku uzyskania oceny indywidualnej prowadzącego poniżej 2,50 kierownik podejmuje działania korygujące, o czym informuje dziekana właściwego dla procesu nauczania i Dział Doskonalenia Jakości Kształcenia. Zgodnie z informacjami uzyskanymi na spotkaniu Zespołu Oceniającego z kadrą są to przede wszystkim przeprowadzane przez kierownika katedry czy Kuratora kierunku rozmowy z nisko ocenianymi pracownikami oraz przeprowadzanie dodatkowych hospitacji ich zajęć. Prowadzący zajęcia podlegają bowiem też hospitacjom. Plany hospitacji są ustalane na początku każdego nowego roku akademickiego i są znane nauczycielom. Hospitacje przeprowadzane są przez kierownika Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem, której pracownicy w największym stopniu prowadzą zajęcia lub upoważnioną przez Kuratora kierunku osobą nadzorującą przedmiot, zgodnie z Regulaminem hospitacji zajęć

dydaktycznych, z wykorzystaniem arkusza hospitacji. Po ich zakończeniu osoba przeprowadzająca przekazuje hospitantowi ustnie informację zwrotną. Po zakończeniu semestru kierownicy katedr przekazują Dziekanowi wykaz przeprowadzonych hospitacji. W semestrze zimowym roku akademickiego 2022/23 przeprowadzono 2 hospitacje, a w letnim 11.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje określenie zasad rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie. Obowiązki Uczelni jako pracodawcy zostały określone w Regulaminie pracy (Załącznik 1 do Zarządzenia 8/23). Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w UE została zawarta w załączniku nr 3 do Regulaminu pracy. W 2021 r. powołano Zespół ds. Równości Płci (Zarządzenie 156/21) oraz Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji (Zarządzenie 160/21). W 2022 r. wprowadzono Plan Równości Płci w UE na lata 2022-2025 (Załącznik 1 do Zarządzenia 46/22). Wszyscy pracownicy Uczelni są zobowiązani do przestrzegania Kodeksu Etyki UE (Załącznik nr 1 do Zarządzenia 40/22). W bieżącym cyklu kształcenia procedura antymobbingowa nie była wszczynana. Pracownicy mogą liczyć na wsparcie psychologiczne ze strony Uczelni w formie porady psychologa w trakcie jej/jego dyżurów na Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione):

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku posiadają aktualny (dotyczący ostatnich 6 lat) i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości i/lub ekonomia i finanse lub matematyka, umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Struktura kwalifikacji (posiadane stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów I stopnia umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (choć te ostatnie są aktualnie wykorzystywane tylko do prowadzenia przedmiotów swobodnego wyboru i części seminariów) umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Nauczyciele są przygotowani do realizacji zajęć, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez Kuratora kierunku. Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe oraz osiągnięcia dydaktyczne. Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik

kształcenia na odległość, zapewnione jest właściwie wsparcie techniczne, jak również monitorowane jest zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, a wyniki monitorowania są wykorzystywane w ich doskonaleniu. Nauczyciele akademicy są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem z wykorzystaniem programu Sphinx. Program ten pozwala na odniesienie się ocenianego nauczyciela do zgłaszanych wobec niego uwag. Wyniki okresowych przeglądów osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia. Realizowana polityka kadrowa obejmuje sformalizowane zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza infrastrukturalna Uczelni, gdzie prowadzony jest kierunek, jest szeroka, składa się z 17 budynków o łącznej powierzchni 67917 m². Studenci kierunku korzystają przede wszystkim z budynków A, N i CNTI. Budynki są utrzymane we właściwym stanie technicznym i stwarzają dobre warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Baza dydaktyczna odpowiada określonym przepisom i jest dostosowana do specyfiki prowadzenia zajęć na kierunku. Studenci mają dostęp do 686 miejsc parkingowych, w tym w pobliżu wejść głównych znajdują się wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami (20 miejsc).

Wyposażenie multimedialne posiadają 123 sale (spośród wszystkich dostępnych 141). Istnieje także możliwość wypożyczenia sprzętu multimedialnego (projektor, głośniki, laptop), co umożliwia prowadzenie zajęć nawet w przypadku awarii wyposażenia sali.

Uczelnia dysponuje 2 salami gimnastycznymi i basenem, który posiada infrastrukturę umożliwiającą korzystanie z niego przez osoby z niepełnosprawnością.

Infrastruktura obiektów oraz ich wyposażenie są dostosowane do korzystania z nich przez studentów z niepełnosprawnościami. Studentom niesłyszącym/niedosłyszącym umożliwia się korzystanie z bezpłatnej pomocy tłumaczy języka migowego na zajęciach, zaliczeniach i w załatwianiu spraw formalnych na uczelni. Budynki Uczelni wyposażone są w stanowiskowe pętle indukcyjne

wspomagające słyszenie, a na ich teren można wejść z psem asystującym oraz psem przewodnikiem. Wyposażone zostały również w elementy służące zapewnieniu dostępności osobom niewidomym lub niedowidzącym. Laboratoria komputerowe w budynkach A, N i CNTI posiadają po 1 stanowisku dla osób z niepełnosprawnościami, które wyposażone jest w monitor dotykowy (24”), słuchawki z mikrofonem oraz podświetlaną klawiaturę. Ponadto w ramach projektu „UEKat dostępny – program wsparcia procesu kształcenia dla osób ze szczególnymi potrzebami”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, zrealizowane zostały szkolenia dla pracowników odnośnie do wsparcia studentów z niepełnosprawnościami.

Wyposażenie laboratoriów komputerowych jest dostosowane do potrzeb studentów na studiach I i II stopnia kierunku. Laboratoria komputerowe wyposażone są w nowoczesne terminale (3x30 szt. i 5x36 szt.) działające w technologii VDI (wirtualnych desktopów), co pozwala na uruchamianie dowolnych systemów operacyjnych z rodziny Microsoft (Windows 7, Windows 8.1, Windows 10); również w angielskich wersjach językowych oraz zapewnia szeroki dostęp do oprogramowania specjalistycznego tj. SPSS, SAS, Statistica, Visual Studio, Comarch Optima, SAGE Symfonia. Studenci korzystają w szczególności z następujących programów: MS Excel (na przedmiotach: Matematyka finansowa, Statystyka opisowa, Optymalizacja decyzji menedżerskich z ICT oraz Ubezpieczenia w działalności gospodarczej – w tym wypadku z dodatkiem modułu Solver, SPSS na przedmiotach Statystyka opisowa). Biorąc pod uwagę dostęp do licznych programów, którymi dysponuje Uczelnia rekomenduje się wykorzystanie większej ich liczby na zajęciach kierunku.

Istnieją 2 specjalistyczne laboratoria komputerowe wyposażone w zaawansowane stacje graficzne, w każdym laboratorium 30+1 stanowisk.

Liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie jest dostosowana do liczby studentów na kierunku (140) oraz liczebności grup (maksymalnie 23 osoby) i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Studenci mają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań i realizacji projektów grupowych.

Studenci mogą korzystać z czytelni multimedialnej, która wyposażona jest w 44 stanowiska terminalowe z dostępem do środowiska wirtualnego oraz do wszystkich udostępnionych baz bibliotecznych. Czytelnia posiada 14 stanowisk multimedialnych wyposażonych w tradycyjne komputery wraz ze słuchawkami i mikrofonem. W czytelni znajduje się 8 stanowisk dla osób z niepełnosprawnościami, które wyposażone są w monitory dotykowe (24”), słuchawki z mikrofonem oraz podświetlaną klawiaturę. Infrastruktura umożliwia prowadzenie wideokonferencji oraz prowadzenie zdalnego nauczania. Wykorzystywany jest system wideokonferencyjny, z możliwością nagrywania oraz transmisji online w sieci internetowej, który pozwala na prowadzenie wideokonferencji z 3 dowolnymi lokalizacjami wyposażonymi w wideo terminale. Uczelnia posiada licencję Google Workspace for Education w wersji Teaching and Learning Upgrade dla wszystkich nauczycieli akademickich, umożliwiającą dostęp do narzędzi wspomagających nauczanie (takich jak narzędzia: Classroom, Google Meet - pozwalające na realizację spotkań z 250 uczestnikami i transmisję na żywo do 10tys. osób, umożliwiające interaktywne pytania i odpowiedzi czy pokoje podgrup). Prowadzący mają do dyspozycji także platformę Moodle.

Pracownicy mogą korzystać również z będących własnością Uczelni 16 szt. mobilnych stanowisk interaktywnych wyposażonych w 65-calowy interaktywny monitor dotykowy Optoma Creative Touch oraz kamerę konferencyjną Jabra PanaCast.

Uczelnia jest przyłączona szybkim łączem (2x10 Gbps) do Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej i w ten sposób pracownicy i studenci mają zapewniony dostęp do Internetu we wszystkich budynkach. Sieć ma bardzo dobre parametry pozwalające na niezakłóconą pracę korzystających.

Studenci kierunku mają zapewniony dostęp do licznych baz danych, publikacji naukowych, podręczników, czasopism, zarówno krajowych jak i zagranicznych, za pośrednictwem Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej – CINIIBA, Biblioteki Specjalistycznej w CNTI, w tym jej Filii w Rybniku oraz przez zdalny dostęp do elektronicznych zasobów licencyjnych. Biblioteka Główna Uczelni zlokalizowana jest w budynku CINIIBA, gdzie wraz z Biblioteką UŚ tworzy system informacyjno-biblioteczny obydwu Śląskich Uczelni. CINIIBA jest tzw. biblioteką hybrydową, tzn. że równolegle udostępniane są wszystkie typy dokumentów, niezależnie od nośnika, na jakim się znajdują: książki, czasopisma, bazy danych, teksty elektroniczne, materiały audiowizualne, multimedialne oraz zbiory dostosowane do różnych grup użytkowników (np. osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi). Centrum umożliwia studentom i pracownikom Uczelni korzystanie z całego księgozbioru zgromadzonego w CINIIBA tj. księgozbiór UE i UŚ (ponad milion woluminów) oraz elektronicznych źródeł informacji. Centrum dysponuje miejscami na książki w tzw. wolnym dostępie, 156 stanowiskami komputerowymi dla użytkowników z podłączeniem do Internetu oraz stanowiskami dla osób z niepełnosprawnościami (w tym czytelników z niepełnosprawnością ruchową i wzrokową). Dodatkowo w 2023 r. wzbogacono przestrzeń Centrum o InnoPody - nowoczesne, mobilne, akustyczne stanowiska do pracy indywidualnej. Księgozbiór Biblioteki Głównej UE oraz Biblioteki Specjalistycznej to 368 783 woluminów wydawnictw zwartych i ciągłych. Literatura z zakresu finansów menedżerskich jest w nim bogato reprezentowana. Studenci mają dostęp do np. 1412 tytułów z zakresu zarządzania finansami, w tym do wielu w języku angielskim. Informacja o zbiorach dostępna jest w katalogu INTEGRO <https://integro.ciniba.edu.pl/integro/catalog>, z którego korzystać można również na wszystkich urządzeniach przenośnych (telefonach, tabletach itp.). Poza zbiorami tradycyjnymi, użytkownicy mają dostęp do bogatego zasobu książek i czasopism elektronicznych, z których korzystać można w sieci komputerowej Uczelni. Pracownicy i studenci Uczelni mogą korzystać z tych zasobów zdalnie np. w domu, logując się do nich poprzez serwer proxy. Uzyskują w ten sposób dostęp do 225 670 tytułów e-książek i 7429 tytułów e-czasopism. Studenci mają dostęp do bogatego zbioru książek i czasopism elektronicznych w ramach prenumerowanych przez bibliotekę serwisów i baz danych, w tym do dużej liczby artykułów z zakresu finansów menadżerskich publikowanych w najważniejszych angielskojęzycznych czasopismach naukowych na świecie. Biblioteka Główna tworzy również własne bazy danych. Bardzo ważną funkcją Biblioteki Głównej UE jest rejestracja dorobku naukowego jej pracowników.

Przed początkiem każdego semestru prowadzone są przez Kuratora i Menedżera kierunku przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zasoby biblioteczne są uzupełniane na bieżąco, z uwzględnieniem informacji od prowadzących, jak również studentów, którzy oceniają zasoby biblioteczne i infrastrukturę w ankietach, z wykorzystaniem programu Sphinx. Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych (na przykład wydłużenie godzin pracy czytelnii, dodanie tam stanowisk komputerowych).

Biblioteka Główna i Biblioteka Specjalistyczna są otwarte codziennie w dni powszednie, pierwsza przez 12 godzin, druga przez 10. Obie Biblioteki są otwarte także kilka godzin w soboty, nie są otwarte w niedziele, ale w związku z nieprowadzeniem kształcenia na ocenianym kierunku na studiach

niestacjonarnych i bardzo szerokim dostępem zdalnym do księgozbiorów, nie ma takiej potrzeby. Ponadto Biblioteka Główna posiada książkomaty, z których można korzystać we wszystkie dni tygodnia. Podczas spotkania z Zespołem oceniającym stwierdzono, że w czasie sesji czytelnie otwarte są również w niedziele.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Sal i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania się studentów kierunku, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej oraz zawodowej, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, zgodne z aktualnie używanymi w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Lokalizacja bibliotek, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, w tym dla osób o specjalnych potrzebach, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i w szczególności cyfrowej. Zwłaszcza zasoby cyfrowe są bogate i łatwo dostępne z indywidualnych urządzeń użytkowników. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań i realizacji projektów grupowych. Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi, jest połączona z innymi systemami uczelnianymi, dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Zapewniony jest dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zasoby

biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów kierunku finanse menedżerskie efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej. Są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów. Dodatkowo, w przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom na platformie Moodle, dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

Przed początkiem każdego semestru prowadzone są systematyczne przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zasoby biblioteczne są uzupełniane na bieżąco, z uwzględnieniem informacji od prowadzących. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich w ocenie i sugestjach modyfikacji infrastruktury, jak również studentów, poprzez ocenę infrastruktury przez nich w ankietach realizowanych z wykorzystaniem programu Sphinx. Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest systematycznie i przybiera bardzo zróżnicowaną formę. Główną motywacją do jej rozwoju jest upracticznienie procesu nauczania, który odpowiada potrzebom rynku pracy. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w ramach projektowania i realizacji programu studiów na kierunku jest zgodny z dyscyplinami, do których przyporządkowany jest

ten kierunek. Ponadto są to podmioty, których działalność jest spójna z koncepcją, celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowym rynku pracy. Obecnie za współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie tworzenia, doskonalenia i realizacji programu studiów odpowiedzialny jest kurator kierunku. Inicjuje on oraz utrzymuje stałą i żywą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dla ugruntowania współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego na Uczelni powołano Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami (CKiWA). Jednostka ta jest odpowiedzialna za aktywizację zawodową studentów i absolwentów Uczelni oraz utrzymuje stały kontakt z instytucjami rynku pracy. Z uwagi na specyfikę kierunku współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje wiele podmiotów i instytucji, które odgrywają znaczącą rolę na rynku pracy, jednak nie jest ona sformalizowana za pomocą umów. Oparta jest ona o nieformalne kontakty pracowników Uniwersytetu. Głównymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są: prowadzenie praktyk, prac badawczo-rozwojowych, zajęć, paneli dyskusyjnych, szkoleń, warsztatów, organizacja konferencji, webinarów, staży i wizyt studyjnych, wsparcie prac dyplomowych oraz opiniowanie programów studiów. Takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zakresem działalności zawodowej oraz nabierają doświadczenia.

W celu wsparcia koncepcji i doskonalenia programu studiów, realizacji praktyk oraz wspólnej organizacji różnego rodzaju aktywności dołączono przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do Rady Programowej. W jej skład weszli przedstawiciele związani z obszarem kierunku (6 podmiotów), którzy reprezentują duże instytucje i podmioty gospodarcze odgrywające znaczącą rolę na rynku pracy. Przykładem wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów jest m.in. zmiana układu wybranych przedmiotów kierunkowych, dodanie do programu studiów przedmiotu *finanse osobiste* na studiach I stopnia (4 semestr) oraz zainicjowano realizację specjalistycznych zajęć dydaktycznych w ramach współpracy z Partnerem Strategicznym kierunku z UBS Business Solutions Poland sp. z o.o. Warto podkreślić, że większość przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego zaangażowana jest nieformalnie w ewaluację programów oraz efektów uczenia się. Jest to efekt systematycznej współpracy przy realizacji m.in. praktyk zawodowych, konferencji lub projektów, co pozwala na ciągłą wymianę uwag.

W trakcie pandemii wirusa SARS-CoV-2 współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego nie uległa osłabieniu, ale zmieniła formę ze stacjonarnej na zdalną.

Na kierunku realizowana jest również współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przy pisaniu prac dyplomowych i prowadzeniu badań naukowych. Przykładowymi tematami podjętymi w ich trakcie były: „Bariery i możliwości finansowania MSP w gminie Czerwionka-Leszczyny”, „Innowacje w bankowości elektronicznej w Polsce”, „Społeczna odpowiedzialność biznesu w działalności ING Banku Śląskiego”, „Zarządzanie sytuacją kryzysową na przykładzie ING Group” oraz „Ocena efektywności ekonomicznej z wykorzystaniem analizy finansowej w przedsiębiorstwie 11 BIT Studios S.A.”. Warto również wspomnieć, że studenci przygotowują prace etapowe, które bazują na rzeczywistych danych i przypadkach z otoczenia biznesowego, co umożliwia im praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy. Powstają one w ramach takich przedmiotów jak: analiza finansowa, budżetowanie oraz nadzór korporacyjny.

Na kierunku organizowane są również inne formy współpracy, czego przykładem mogą być: konferencje „Emergentna natura organizacji”, „Perspektywy rozwoju nadzoru korporacyjnego i audytu wewnętrznego” i „SCIENTIFIC AND PRACTICAL BUSINESS FORUM, VIRTUAL ASSETS: WHAT'S NEXT?”, wykładach „Business Valuation. The Value of an Enterprise”, „Odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania podatkowe spółki” i „Rozwój i zaawansowanie technologiczne instytucji finansowej jako element zachęcający inwestorów”, warsztaty „Lean flight: buduj i optymalizuj”, „Moc komunikacji - co

łączy i angażuje?”, „Podstawy Agile i Scrum w zarządzaniu projektami i produktami”, „Praktyczne aspekty pracy doradcy podatkowego oraz doradztwo podatkowe w cenach transferowych” oraz „Walka z Gremlinami - inteligencja emocjonalna w branży TSL”.

Na Uczelni funkcjonuje Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami, które ściśle współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jego głównym zadaniem jest wsparcie studentów w wyborze drogi zawodowej. Ten cel jest realizowany poprzez prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego, wsparcie psychologa, organizację warsztatów i szkoleń we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, dostarczanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji oraz zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych.

Na kierunku prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Realizowane są one w oparciu o obecność na spotkaniach organów kolegialnych, terminowość oraz zaangażowanie w różnego rodzaju wydarzeniach. Efektami przeglądów są zmiany np. w doborze reprezentantów do Rady Programowej, realizacji zajęć fakultatywnych, różnego rodzaju wydarzeń czy też praktyk zawodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w projektowaniu realizacji programu studiów na kierunku jest zgodny z dyscyplinami, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy dla tego kierunku. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi prowadzona jest systematycznie i przybiera bardzo zróżnicowaną formę. Przede wszystkim przejawia się ona w realizacji prowadzenie praktyk, prac badawczo-rozwojowych, zajęć, paneli dyskusyjnych, szkoleń, warsztatów, organizacja konferencji, webinarów, staży i wizyt studyjnych, wsparcie prac dyplomowych oraz opiniowanie programów studiów. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych uczestniczą w opiniowaniu koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się. W trakcie pandemii zostały opracowane procedury, które pozwoliły zachować ciągłość komunikacyjną z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Na ocenianym kierunku prowadzone są przeglądy współpracy w celu podniesienia jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W Strategii rozwoju Uczelni internacjonalizacja jest wpisana jako jeden z priorytetów. Studentom kierunku oferowane są lektoraty z języków obcych: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, włoskiego i rosyjskiego oraz języka polskiego jako obcego dla zainteresowanych studentów zagranicznych. W bieżącym cyklu kształcenia na drugim roku kierunku studiuje 4 studentów z Ukrainy.

Studenci studiów I stopnia uczęszczają na zajęcia z języka angielskiego, którego poziom jest dobierany do ich znajomości języka poprzez test kwalifikacyjny. Ponadto wybierają drugi język obcy spośród wyżej wymienionych. Studenci uczęszczają przez 4 semestry na obydwie lektoraty.

Pod koniec ostatniego semestru kursu wszyscy studenci studiów I stopnia przystępują do standaryzowanego egzaminu końcowego z 2 języków obcych.

Od 2022/23 studenci zarówno studiów I, jak i II stopnia, wśród przedmiotów do wyboru na ostatnich dwóch semestrach muszą wybrać przynajmniej po 1 przedmiocie w języku angielskim. Oferta na studiach I stopnia w roku 2023/24 obejmuje następujące przedmioty: 7 przedmiotów dla studentów 5 semestru: Business Analysis, Contemporary Perspectives In Risk And Risk Management - Team Project, Cross-Cultural Communication, Data Protection Law, International Entrepreneurship, Investors Behaviour In Financial Markets, Principles Of Cost Accounting - Team Project oraz 8 przedmiotów dla studentów 6 semestru: Basic Programming For Accountants, Competition Strategy, Employee Benefits In Financial Accounting And Reporting, Innovations In Corporate Finance, Personal Skills In Banking And Finance, Setting Up A Business, Strategic Management, Sustainable Investments.

Wśród przedmiotów obowiązkowych nie ma żadnego w języku angielskim ani na I, ani na II stopniu.

Zarówno studenci kierunku, jak i prowadzący zajęcia, mają możliwość realizacji mobilności międzynarodowej. Zagadnienia mobilności studentów i kadry akademickiej oraz rozwijania relacji z zagranicznymi uczelniami koordynuje Biuro Współpracy Międzynarodowej (BWM).

BWM organizuje corocznie Dzień Internacjonalizacji, na którym prezentowane są aktualne oferty stypendialne, granty badawcze oraz dobre praktyki aplikowania o zewnętrzne środki finansowe na realizację przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym.

W ramach promocji mobilności zagranicznej wśród studentów i pracowników BWM organizuje Erasmus+ Open Day z udziałem polskich i zagranicznych studentów, w tym byłych stypendystów programu Erasmus+, tzw. tygodnie międzynarodowe. Pracownicy BWM biorą także udział w organizowanych na uczelni „Dniach Otwartych”. Ponadto stosowany jest mailing bezpośredni do studentów i pracowników informujący o ogłaszanych naborach na wyjazdy zagraniczne oraz na bieżąco publikowane są aktualne informacje na stronie internetowej Uczelni.

Od 2021 r. utworzono stanowisko Pełnomocnika Prezydium ds. Studentów Zagranicznych dla zagranicznych studentów, gości i kadry akademickiej.

Studenci kierunku wyjeżdżają na wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+, jednakże ich aktywność jest niewielka. W latach 2018/19, 2020/21 i 2021/22 było to po 1 studentie studiów I stopnia, w latach 2019/20 i 2022/23 po 2 studentów. Były to wyjazdy do krajów UE. Studenci po powrocie muszą zaliczać różnice programowe (przedmioty kierunkowe, których efektów uczenia się nie osiągnęli za granicą) i według opinii studentów przedstawionych na spotkaniu z Zespołem oceniającym był to jeden z powodów niewielkiego zainteresowania studentów wyjazdami.

Jeśli chodzi o mobilność kadry, to po braku aktywności w roku 2020/21 spowodowanej covidem, w kolejnym roku wyjechało 2 pracowników prowadzących zajęcia na kierunku, a w 2022/23 6 osób. W działalności badawczej o charakterze międzynarodowym w latach 2021/22 i 2022/23 uczestniczyło po 2 pracowników kadry, w konferencjach naukowych odpowiednio 1 i 6, w pozostałych formach międzynarodowej współpracy (np. recenzje zagranicznych doktoratów i udział w obronach) odpowiednio 4 i 2.

Przynajmniej raz w roku jest organizowany wykład zagranicznego naukowca: można wymienić wykłady tematycznie powiązane z kierunkiem: *Policy analysis and forecasting system in the central bank (the NBU example)* – wykładowcy z Ukrainy; *Business Valuation. The Value of an Enterprise*, wykładowca University of Applied Science in Schmalkalden w Niemczech; *SCIENTIFIC AND PRACTICAL BUSINESS FORUM, VIRTUAL ASSETS: WHAT'S NEXT?* wykładowca z Ukrainy (udział on line) oraz wykłady dla studentów w ramach corocznych International Weeks. W ostatnich 2 latach akademickich po 2 zagranicznych wykładowców przyjechało na Uczelnię w ramach kontaktów z pracownikami kierunku. Kadra kierunku pracuje w komitetach redakcyjnych międzynarodowych czasopism, np. ФОРМУВАННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ (FORMATION OF MARKET RELATIONS IN UKRAINE) czy Державний науково–дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки /State Research Institute of Informatization and Modeling of the Economy, Risk Governance and Control: Financial Markets and Institutions.

Kurator kierunku prowadzi okresowe (raz w semestrze) oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. Przykładem rozwiązania mającego sprzyjać intensyfikacji mobilności studentów jest wprowadzona od bieżącego cyklu kształcenia koncepcja „mobility windows” polegająca na realizacji w programie 5 semestru wyłącznie przedmiotów swobodnego wyboru, dzięki czemu przy wyjeździe w trakcie tego semestru zlikwidowana zostanie konieczność zaliczania różnic programowych przez studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu nauczania są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Na Uczelni stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku finanse menedżerskie, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów. Kurator kierunku prowadzi okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów realizowane jest w sposób systematyczny, ma charakter stały i kompleksowy. Instrumenty wsparcia są zróżnicowane i zgodne z potrzebami wynikającymi z celów uczenia się i specyfiki programu studiów. Za realizację wyżej wspomnianych odpowiadają między innymi władze Uczelni, władze dziekańskie, pracownicy administracyjni i dydaktyczni, samorząd studentów. Studenci mają zapewnioną możliwość regularnych konsultacji z wykładowcami. Dodatkowo dziekanat Kolegium Studiów pośredniczy w kontakcie studentów z prowadzącymi zajęcia. Studenci mają przyporządkowanego asystenta roku, z którym mogą umówić się na spotkanie poprzez kalendarz. Wsparcie studentów realizowane jest z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, gdyż w ramach systemu teleinformatycznego oferowanego przez Uniwersytet studenci mają bezpośredni dostęp do swojego zindywidualizowanego konta w domenie Uczelni. Znaczna część wsparcia studentów zapewniana jest również regulacjami na poziomie ogólnouczelnianym. Studenci kierunku mają możliwość otrzymania wsparcia od Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami. Centrum wspiera studentów między innymi w znalezieniu pracy, zwiększeniu kompetencji i w szeroko rozumianej obecności na rynku pracy. Studenci mają możliwość skorzystania ze stałej bazy praktyk dostępnej na stronie internetowej Uczelni, w której mogą znaleźć oferty pracy dostosowane do kierunku studiowania. Pomoc jest efektywna, skuteczna i ma istotny wpływ na jakość wsparcia studentów kierunku. Studenci mają dostęp do serwisów i baz danych zapewnianych przez bibliotekę. Na kierunku funkcjonuje platforma Google Workspace, dzięki której możliwy jest kontakt pomiędzy wykładowcami a studentami. Platforma ta służy również do zapewnienia dostępu do treści i materiałów przerabianych podczas zajęć dydaktycznych. Wdrożona została również platforma USOS, z której korzystają studenci. W związku z tym, iż platforma funkcjonuje od niedawna, rekomenduje się, aby przeprowadzić szkolenia z zakresu obsługi platformy dla studentów, aby wesprzeć ich w procesie korzystania z niej.

Wsparcie studentów uwzględnia również zróżnicowane formy przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Na kierunku funkcjonuje koło naukowe "Synergia." Studentom, zarówno członkom Koła naukowego jak i niezrzeszonym w kołach, zapewnia się możliwość uczestnictwa w konferencjach naukowych w tym na przykład możliwość uczestnictwa w konferencjach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Katowicach oraz możliwość publikacji artykułów w czasopismach naukowych. Studenci kierunku zachęceni są przez swoich wykładowców do uczestnictwa w konferencjach.

System wsparcia uwzględnia wsparcie studentów wybitnych oraz instrumenty motywujące studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Studenci osiągający najlepsze wyniki w nauce lub mający znaczące osiągnięcia sportowe mogą się ubiegać o stypendium Rektora. Za wybitne osiągnięcia studenci kierunku mogą uzyskać wsparcie finansowe w ramach projektu Uniwersytet Talentów.

Studenci wybitni mogą otrzymać również wsparcie dzięki udziałowi w Programie Tutoringu Akademickiego. Studenci mogą uzyskać indywidualną opiekę certyfikowanych tutorów. Dodatkowo, studenci studiów stacjonarnych II stopnia mogą przystąpić do programu mentorskiego Indywidualne Ścieżki Edukacyjne. Zapewniona jest również możliwość do indywidualnego kształtowania programu studiów dzięki indywidualnej organizacji studiów.

System wsparcia uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów: sportowe, artystyczne, przedsiębiorcze. Na Uczelni funkcjonuje KU AZS, w ramach którego studenci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach sportowych. Funkcjonuje również Zespół Pieśni i Tańca „Silesianie,” w ramach którego studenci mają możliwość podejmowania aktywności artystycznej. Uczelnia umożliwia również korzystanie z sal oraz infrastruktury takiej jak sale gimnastyczne i basen. W ramach promocji postaw przedsiębiorczych wśród studentów, organizowane są cykle wykładów, na które zapraszani są przedstawiciele świata biznesu. O planowanych wykładach studenci są każdorazowo informowani.

System wsparcia i jego instrumenty dostosowane są do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością czy studentów zagranicznych. Studenci z niepełnosprawnościami posiadają różnorodne udogodnienia infrastrukturalne. Uczelnia wydała Przewodnik dla kandydatów i studentów ze szczególnymi potrzebami. Ponadto, na Uczelni podejmowane są działania takie jak zmiany uregulowań prawnych, pomoc Pełnomocnika Rektora ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami przy rozwiązywaniu indywidualnych problemów osób niepełnosprawnych, zakup sprzętu i oprogramowania specjalistycznego, ułatwiającego edukację osobom z różnymi dysfunkcjami zdrowotnymi, czy likwidacja barier architektonicznych. Studenci mogą ubiegać się również o pomoc materialną w postaci specjalnego stypendium dla osób niepełnosprawnych. Wsparcie uwzględnia również możliwość uzyskania indywidualnej organizacji studiów dla osób z niepełnosprawnościami oraz kobiet w ciąży i rodziców z dziećmi. Uczelnia zapewnia również pomoc studentom zagranicznym poprzez organizację wydarzeń takich jak Tydzień Integracyjny czy program Uni Buddy. Dla zagranicznych studentów utworzono również stanowisko Pełnomocnika Prezydium ds. Studentów Zagranicznych i Welcome Point, których celem jest wsparcie i pomoc w załatwianiu codziennych spraw. Studentom niepracującym oferowane jest wsparcie Centrum Karier. Jednostka obsługuje w tym zakresie studentów w ramach doradztwa zawodowego, w postaci spotkań grupowych, a także licznych projektów i warsztatów ułatwiających przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

Studentom zapewnia się możliwość zgłaszania skarg i wniosków w formie pisemnej oraz ustnej, z której sporządzana jest notatka służbowa. Podania do dziekana i prodziekanów studenci mogą składać osobiście, przesyłać pocztą lub kierować z adresu e-mail w domenę Uczelni bezpośrednio do osoby, która obsługuje kierunek. Wzory podań dostępne są na stronie dziekanatu Kolegium Studiów. Złożone przez studentów podania weryfikowane są w dziekanacie przez osobę obsługującą kierunek, a następnie przekazywane do właściwego dziekana lub prodziekana do rozpatrzenia. O decyzji student informowany jest mailowo przez osobę obsługującą kierunek. Student ma możliwość odwołania się od decyzji prodziekana/dziekana odpowiednio do dziekana lub prorektora ds. Edukacji i Współpracy Międzynarodowej. Na Uczelni funkcjonuje instytucja Rzecznika praw akademickich, który działa w Uczelni jako mediator i wspomaga społeczność akademicką przy rozwiązywaniu sytuacji spornych. W przypadku braku satysfakcjonującego rozwiązania problemu za pomocą wyżej wymienionych narzędzi, student może skorzystać także z ustawowych ścieżek rozwiązywania problemu – m.in. postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez rzeczników dyscyplinarnych, a także właściwego postępowania dyscyplinarnego dokonywanego przez odpowiednie komisje dyscyplinarne.

System wsparcia uwzględnia działania informacyjne i edukacyjne związane z bezpieczeństwem studentów oraz instrumenty przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Na Uczelni wprowadzono politykę niedyskryminacji, obejmującą plan równości płci, kodeks etyki oraz politykę przeciwdziałania

dyskryminacji i molestowaniu. Koordynatorem spraw obejmujących zagadnienia związane z polityką niedyskryminacji jest Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji. Studenci mogą korzystać również ze wsparcia psychologa.

Dla studentów kierunku stosowane są również uczelniane, materialne i pozamaterialne, instrumenty oddziaływania, mające na celu motywowanie ich do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, występowania o granty. Studenci mają możliwość, jak już wspomniano, zamieszczania artykułów naukowych w czasopismach naukowych. Mają również dostęp do infrastruktury uczelni i możliwość korzystania z sal wykładowych. Studenci otrzymują również wsparcie od kadry akademickiej w zakresie rozwoju działalności naukowej. Wykładowcy upowszechniają informacje o możliwości uczestnictwa w konferencjach i seminariach naukowych.

System wsparcia uwzględnia kompleksowe wsparcie administracyjne dla studentów kierunku. Pracownicy biorą udział w licznych szkoleniach m.in. z zakresu komunikacji, współpracy z osobami z niepełnosprawnością, obsługi studentów zagranicznych. Administracja dodatkowo udziela odpowiedniego wsparcia organizacyjnego zarówno poprzez elektroniczne systemy w Uczelni, jak i bezpośredni kontakt telefoniczny lub stacjonarny.

Na Uczelni funkcjonuje Parlament Studencki, który stanowi istotny element w społeczności akademickiej. Samorząd opiniuje utworzenie nowego kierunku studiów oraz w porozumieniu z Uczelnią dokonuje podziału dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej. Przedstawiciele studenckcy zasiadają również w uczelnianych organach, m.in. Radzie Programowej kierunku, mając na niego bezpośredni wpływ. Samorząd otrzymuje materialne wsparcie od Uczelni. Posiada własną siedzibę oraz otrzymuje środki finansowe na działalność. Samorząd opiniuje akty prawne takie jak regulamin studiów, plan i program studiów oraz bierze udział w podziale środków na działalność studencką. Inicjatywy Samorządu wspierane są przez Uczelnię. Organizacje studenckie mają przestrzeń do rozwoju oraz zapewnia im się infrastrukturę, oraz środki finansowe do działania.

W ramach systemu wsparcia studentów prowadzony jest monitoring jego instrumentów, a wyniki pozwalają na wdrażanie działań doskonalących. Badania dotyczące oceny zajęć przez studentów przeprowadzane są za pomocą platformy systemu Sphinxonline. Pod koniec każdego semestru na adres poczty elektronicznej studenta w domenie Uczelni przesyłane są kwestionariusze oceny zajęć. Student ma możliwość oceny każdego zajęcia, które realizowane były w danym semestrze i w których uczestniczył. Jednakże, wypełnialność ankiet nie jest wysoka. Celem zwiększenia ich wypełnialności oraz zaangażowania studentów, rekomenduje się ściślejsze włączenie samorządu studentów w pracę nad ankietami, ich promocję oraz ich ewaluację. Weryfikacja i monitoring poziomu wsparcia studentów prowadzone są również w ramach bieżących rozmów w trakcie zajęć. Uczelniana Komisja ds. Jakości kształcenia pracuje nad wzorami ankiet, mającymi na celu m.in. ocenę jakości funkcjonowania jednostek administracyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różnorodne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie nauczania i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach ewaluacyjnych i doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji na kierunku zapewniają różne źródła, w tym strona internetowa, portale dydaktyczne takie jak Google Workspace, Biuletyn Informacji Publicznej oraz kanały mediów społecznościowych (między innymi Facebook, Instagram). Na podstawie analizy publicznych źródeł dostępu do informacji, stwierdza się, że źródła są aktualne i kompletne, co umożliwia zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym użytkownikom swobodny dostęp do informacji. Strona internetowa jest dostosowana do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności dzięki udostępnionym możliwościom dostosowania kolorów i rozmiarów tekstu. Zamieszczone informacje na stronie są przystosowane także do potrzeb studentów cudzoziemców – Uczelnia udostępnia możliwość zmiany języka przedstawianych informacji na j. angielski.

Dokumentacja i informacje zawarte w ramach publicznego dostępu do informacji, zawierają między innymi cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia studentów w procesie nauczania. System publicznego dostępu do informacji podlega bieżącemu monitorowaniu poprzez poszczególne działy i jednostki odpowiedzialne za konkretne sekcje publicznego dostępu do informacji.

Na Uczelni prowadzone jest także monitorowanie aktualności, zrozumiałości i kompleksowości prezentowanych na stronie internetowej. Informacje są weryfikowane pod kątem zgodności z potrzebami różnych grup interesariuszy wewnętrznych – studentów oraz pracowników. Jakość tych informacji monitoruje Kurator kierunku. Ewaluacja ta przebiega w dużej mierze poprzez organizowane spotkania ze studentami i pracownikami. Studenci mają również możliwość zgłaszania uwag w

anonimowych ankietach wypełnianych pod koniec każdego semestru. Użytkownicy strony, zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni Uczelni mają również możliwość zgłoszenia bieżących uwag odnośnie jej funkcjonowania poprzez formularz "zgłoś błąd na stronie."

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

System Zarządzania Kierunkami Studiów (SZKS) z 2019 roku oraz Polityka dydaktyczna w zakresie studiów I i II stopnia z 2021 r. stanowią podstawę jednolitych procedur dla wszystkich kierunków studiów oferowanych w Uczelni, związaną z przeprowadzonymi zmianami organizacyjnymi i powołaniem w 2019 r. Szkoły Studiów Pierwszego i Drugiego Stopnia, a od 1.10.2021 r. - Kolegium Studiów, którego zadaniem jest prowadzenie kształcenia w ramach kierunków studiów. W 2022 r. wszedł w życie nowy system zapewnienia jakości kształcenia obejmujący działania dydaktyczne Uczelni we wszystkich oferowanych formach. Realizacja zapisów ww. regulacji na kierunku wyraża się tworzeniem dostosowanych do potrzeb rynku programów studiów, stosowaniem odpowiednich procedur weryfikacji efektów uczenia się, podejmowaniem działań na rzecz rozwoju kadry dydaktycznej oraz przyjęciem wysokiej jakości organizacji i realizacji procesu nauczania wraz z jego stałym monitorowaniem i doskonaleniem. Zgodnie z SZKS kierunek jest elementem oferty dydaktycznej uczelni podlegającym zarządzaniu na szczeblu Uczelni, Kolegium i kierunku.

W działaniach na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia pełni Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), do której zadań należą m.in. inicjowanie wewnętrznych uregulowań prawnych dotyczących doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni, nadzorowanie procesu badania opinii studentów, opiniowanie raportów kuratorów kierunków. Przynajmniej raz w roku na posiedzeniu UKJK dokonywany jest kompleksowy przegląd poszczególnych procesów objętych Systemem Jakości oraz uwarunkowań jego funkcjonowania. Weryfikowana jest kompletność systemu w kontekście dostarczania narzędzi zapewniania jakości kształcenia oraz skuteczność stosowania tych narzędzi i procedur zapewniania jakości - adekwatnie do wymagań określonych w przepisach i standardach przyjętych jako punkty odniesienia. Rejestrowane są przy tym zidentyfikowane dobre praktyki oraz zalecenia.

Ponadto na Uczelni działa Pełnomocnik Rektora ds. Zarządzania Jakością, który jest odpowiedzialny m.in. za opracowanie, wdrażanie oraz nadzór nad elementami uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia. Na poziomie Kolegium ważną rolę odgrywa działająca przy nim (od 1.10.2019 r.) Rada do spraw Dydaktyki i Jakości Kształcenia (RDJK), której przewodniczy Dziekan Kolegium, a do której zadań należy m.in. monitorowanie: procesu nauczania oraz przestrzegania systemu zapewniania jakości kształcenia, jak również ewaluacja kierunków studiów w ramach doskonalenia jakości kształcenia w Kolegium Studiów oraz filii.

Działania obejmujące projektowanie, zatwierdzanie i zmiany programu studiów przebiegają zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi na uczelni dotyczącymi tworzenia oferty programowej na studiach I i II stopnia, liczebności grup dydaktycznych oraz wzorów formularzy wymaganych w procesie tworzenia i modyfikacji programów studiów. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 48/20 z wnioskiem do Dziekana o wprowadzenie zmian na kierunku może wystąpić jego Kurator.

Programy studiów I i II stopnia na kierunku podlegają stałej kontroli oraz systematycznej ocenie w oparciu o analizę porównawczą ofert dydaktycznych krajowych i zagranicznych uczelni oferujących kierunki analogiczne do ocenianego kierunku, analizę preferencji studentów w zakresie wyboru przedmiotów swobodnego wyboru oraz sugestie i opinie studentów, pracowników uczelni i praktyków. Proces przeglądu i weryfikacji realizowanych zajęć na studiach I stopnia odbywa się w oparciu o analizy i oceny przeprowadzanych cyklicznie wśród studentów ankiet, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz rozmów ze studentami w czasie zajęć i spotkań, będących nieformalnym badaniem opinii studentów. Możliwość wnioskowania zmian w programie studiów mają także nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku. Na podstawie ww. informacji, zgodnie z przyjętą procedurą, Kurator kierunku zgłasza propozycje zmian dotyczące programu studiów. Zmiany te mogą dotyczyć m.in. celów i efektów uczenia się, programu studiów, kryteriów i ocen/mierników, zbierania danych i ich analizy, itd. Zgłoszona propozycja, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Programową, zostaje skierowana za pośrednictwem Dziekana do Rady ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, a następnie do Senackiej Komisji ds. Edukacji i po uzyskaniu pozytywnych opinii – trafia pod obrady Senatu, który podejmuje decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu proponowanych zmian. Senat uchwała program studiów po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego. Studia II stopnia są modyfikowane z myślą, że uzyskają akceptację u przyszłych studentów, ponieważ liczba zgłoszeń jest zbyt mała, aby uruchomić kolejny cykl kształcenia. W obrębie zmian doskonalących program, podjęto następujące kroki: 1) zmieniono układ wybranych zajęć kierunkowych, co umożliwiło racjonalizowanie układu treści programowych, 2) rozszerzono zakres praktycznego zdobywania wiedzy przez studentów poprzez wprowadzenie, w możliwym zakresie, zajęć w postaci laboratoriów dla Optymalizacja decyzji menedżerskich z ICT w semestrze 3, studiów I stopnia, 3) wzbogacono program o nowe zajęcia, to jest *finanse osobiste* na studiach I stopnia, w 4 semestrze, 4) zwiększono liczbę zajęć o profilu finansowym przy jednoczesnym podtrzymaniu odrębności kierunku, który łączy problematykę finansową z wiedzą właściwą dla

wiodącej dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, 5) udoskonalono i rozszerzono ofertę zajęć do swobodnego wyboru wspólnie z innymi kierunkami z zakresu finansów. Wszystkie zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Programową (RP) kierunku.

Poza systematycznym przeglądem modułów swobodnego wyboru, monitorowanie procesu nauczania na kierunku, obejmuje okresowe przeglądy efektów uczenia się, analizę postępów procesu nauczania, w tym wyników sesji egzaminacyjnej i skreśleń studentów, analizę realizacji praktyk zawodowych, analizę przebiegu procesu dyplomowania studentów, analizę karier absolwentów oraz analizę pozostałych elementów procesu nauczania, w tym rozwoju kadry dydaktycznej, realizacji wymiany międzynarodowej itp. Obowiązujące na uczelni regulacje umożliwiają również elastyczne reagowanie na aktualną sytuację epidemiczną i sprawne przejście z edukacji stacjonarnej (lub hybrydowej) w tryb zdalny z zapewnieniem jakości kształcenia.

Poza akredytacjami zewnętrznymi międzynarodowymi, realizowanymi na poziomie ogólnouczelnianym kierunek nie przechodził w ostatnim czasie żadnych akredytacji zewnętrznych poza akredytacjami PKA.

Uczelni została przyznana w 2020 r. międzynarodowa akredytacja instytucjonalna CEEMAN International Quality Accreditation (IQA) – jedna z najbardziej prestiżowych i cenionych w obszarze edukacji menedżerskiej. Akredytacja została przyznana na maksymalny okres sześć lat. To certyfikat jakości, potwierdzający spełnienie wymogów dotyczących sprawnego funkcjonowania, dobrego poziomu dydaktyki i badań naukowych, stabilności finansowej, a także wysokiej jakości kształcenia, kompleksowego podejście do zaspokajania potrzeb studentów oraz wzbogacania ich ogólnego doświadczenia akademickiego. Obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach jest w procedurze uzyskania akredytacji AACSB (The Association to Advance Collegiate Schools of Business). Uzyskanie tej prestiżowej akredytacji oznacza, iż dana instytucja edukacyjna jest w stanie spełnić rygorystyczne standardy jakościowe AACSB International. Przedmiotem certyfikacji są programy nauczania, szeroko rozumiana organizacja studiów, osiągnięcia naukowe, kwalifikacje i struktura zatrudnianej kadry, realizacja różnych form współpracy międzynarodowej, baza dydaktyczno-naukowa oraz obsługa administracyjna. Aktualnie Uniwersytet otrzymał pozytywną ocenę wniosku kwalifikacyjnego (tzw. eligibility application), uzyskując tym samym zgodę do przystąpienia do kolejnego etapu ubiegania się o akredytację.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System Zarządzania Kierunkami Studiów (SZKS) z 2019 roku oraz Polityka dydaktyczna w zakresie studiów I i II stopnia z 2021 r. stanowią podstawę jednolitych procedur dla wszystkich kierunków studiów oferowanych w Uczelni, a od 1.10.2021 r. - Kolegium Studiów, którego zadaniem jest prowadzenie kształcenia w ramach kierunków studiów. W 2022 r. wszedł w życie nowy system zapewnienia jakości kształcenia obejmujący działania dydaktyczne uczelni we wszystkich oferowanych

formach. Zgodnie z SZKS kierunek finanse menedżerskie jest elementem oferty dydaktycznej Uczelni podlegającym zarządzaniu na szczeblu uczelni, Kolegium i kierunku.

Programy studiów I i II stopnia podlegają stałej kontroli oraz systematycznej ocenie w oparciu o analizę preferencji studentów w zakresie wyboru przedmiotów swobodnego wyboru oraz sugestie i opinie studentów, kadry nauczającej i praktyków. Możliwość wnioskowania zmian w programie studiów mają także nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na tym kierunku. Na podstawie ww. informacji, zgodnie z przyjętą procedurą, Kurator kierunku zgłasza propozycje zmian dotyczące programu studiów. Program studiów II stopnia jest także modyfikowany z punktu widzenia kandydata, aby uzyskać akceptację u przyszłych studentów, ponieważ liczba zgłoszeń jest zbyt mała, aby uruchomić kolejny cykl kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-